

DRAUGAS

PERIODICALS
July 26, 2005
Vol. XCVI

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS - TUESDAY, LIEPOS - JULY 26, 2005

*****MIXED ADC 607
S50 P7 GRATIS 020106
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-25-05

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 143
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Nudegimai. Hepatito C virusas gali išgelbėti milijonus gyvybių. Vokiečiai norėtų daugiau juoktis.
2 psl.

Karšta vasara. Paliekas pėdsakus ir Lietuvoje, ir Vengrijoje.
3 psl.

Relikvijų sugrįžimas į Kauno Prezidentūrą. Mūsų daržai ir darželiai.
4 psl.

Pensijų sistema Lietuvoje neužtikrina socialinių garantijų.
5 psl.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio paminėjimas Švč. M. Marijos Gimimo parapijoje. JAV LB Kultūros tarybos rudens darbai. Kas įdomaus „Draugo“ knygynelyje.
6 psl.

Sportas

* Geriausias Europos krepšininkas Šarūnas Jasikevičius sutarė dėl trijų metų kontrakto su NBA Indiana „Pacers“ komanda. Per trejus metus įžaidėjas iš Lietuvos turėtų uždirbti 11,8 mln. JAV dolerių. Š. Jasikevičius taip pat turėtų pasiūlymų iš Utah „Jazz“ ir Cleveland „Cavaliers“ komandų, tačiau nusprendė pasirašyti mažiau pinigų, kad galėtų kovoti dėl NBA čempiono titulo.

* Savaitgalį Vokietijoje vykusiose XI „Bayer-Metting“ lengvosios atletikos varžybose trečią vietą užėmė Inga Stasiulionytė. Geriausių ketvirtųjų bandymu Lietuvos sportininkė ietį nuskradino 54,23 m. Varžybų nugalėtoja tapo vokiečių Steffi Nerius — 66,43 m.

* Sekmadienį Paryžiuje pasibaigusias 92-ąsias prestižiškiausias daugiadienes „Tour de France“ dviratininkų lenktynes jau septintą kartą iš eilės laimėjo amerikietis Lance Armstrong. Laimėjęs šių metų lenktynes tik du etapus amerikietis distanciją nuvažiuavo per 86 valandas 15 minučių 2 sekundes ir artimiausią persekiojimą italų Ivan Basso aplenkė 4 min. 40 sek. Trečias lenktynėse finišavo pagrindiniu amerikiečio priešininku laikytas 1997 m. lenktynių nugalėtojas vokiečių Jan Ulrich.

Naujausios žinios

* Baltijos jūra pripažinta ypač jautria jūrine teritorija.

* Lietuvos vadovas pareiškė užuojautą Egipto prezidentui dėl teroro išpuolių.

* Čekijos ambasadoriui bei jo žmonai įteiktas Kauno arkivyskupijos apdovanojimas.

Valiutų santykis

1 USD — 2.866 LT
1 EUR — 3.452 LT

Atstovų Rūmai priėmė rezoliuciją dėl Baltijos šalių okupacijos

Washington, DC/Vilnius, liepos 25 d. (BNS) — JAV Kongreso Atstovų Rūmai penktadienį priėmė rezoliuciją, raginančią Rusiją atsisakyti už Baltijos šalių okupaciją.

Rezoliucija priimta šiomis dienomis minint 65-ąsias Baltijos šalių okupacijos nepripažinimo politikos metines. 1940-ųjų liepos 23 d. JAV valstybės sekretoriaus pavaduotojas Sumner Welles perskaitė pareiškimą, kuriame paskelbė, jog JAV nepripažįsta Sovietų Sąjungos įvykdytos Baltijos šalių okupacijos. Ta proga Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis nusiuntė JAV valstybės sekretorei Condoleezza Rice laišką, kuriame dėkoja už šią JAV vykdytą nepripa-

Kongreso narys John Shimkus — rezoliucijos rengėjas.

žinimo politiką.

„Daugelį metų JAV laikėsi okupacijos nepripažinimo politikos. Neįmanoma perversinti šios politikos vertės ir reikšmės

Lietuvai. Sovietinių represijų ir pasipriešinimo sovietų okupantams metu, niūriomis sovietinio sąstingio dienomis Baltijos žmonės su viltimi ir dekingumu atsidavė savo akis ir širdis Amerikai, kaip laisvės simboliui, rašoma A. Valionio nusiųstame laiške.

Rezoliucijos priėmimo laikas buvo keletą kartų keičiamas, pastarąjį kartą nukeltas kitos savaitės pradžiai, tačiau vis dėlto pavyko ją įtraukti į penktadienio darbotvarkę.

JAV Kongreso aukštieji rūmai — Senatas — minėtajai rezoliucijai pritarė gegužės viduryje.

Po balsavimo Atstovų Rūmuose abiejų Kongreso rūmų aiškiai išreiškė JAV poziciją

Lietuvai ypač svarbiu klausimu.

Rezoliucijoje teigiama, kad Rusijos Federacijos vyriausybė turi aiškiai ir vienareikšmiškai pripažinti ir pasmerkti Sovietų Sąjungos 1940-1991 m. neteisėtai vykdytą Baltijos šalių — Estijos, Latvijos ir Lietuvos — okupaciją ir aneksiją.

Dokumente pabrėžiama, kad 1939 m. stalininės SSRS ir hitlerinės Vokietijos pasirašytą Molotov-Ribbentrop paktą ir slaptojo jo protokolus, nulemusius Baltijos šalių okupaciją, pasmerkę pačios buvusios SSRS Liaudies deputatų sąvažiavimą.

Rusijos valdžiai pripažinus okupaciją, sustiprėtų minėtų tautų gera valia ir regioninis

saugumas, rašoma rezoliucijoje.

Dokumento preambuleje pažymima, kad Baltijos šalys į SSRS sudėtį buvo įtrauktos prieš suverenią šių tautų valią, JAV keletą dešimtmečių nuosekliai nepripažino Estijos, Latvijos ir Lietuvos aneksijos, sovietų okupacija atnešė Baltijos tautoms daugybę kančių, jų gyventojai buvo masiškai žudomi ir deportuojami į Sibirą, pavergtos tautos drąsiai priešinosi sovietinei agresijai.

Rusijos pozicija šiuo klausimu kol kas nesikeičia. Manoma, jog Rusijos nenorą pripažinti istorinius faktus lemia baimė, kad tokiu atveju jai teks pripažinti pagrįstais buvusių okupuotų šalių reikalavimus kompensuoti žalą.

Iš Rusijos grįžęs vadovas perėmė krinkančios partijos vairą

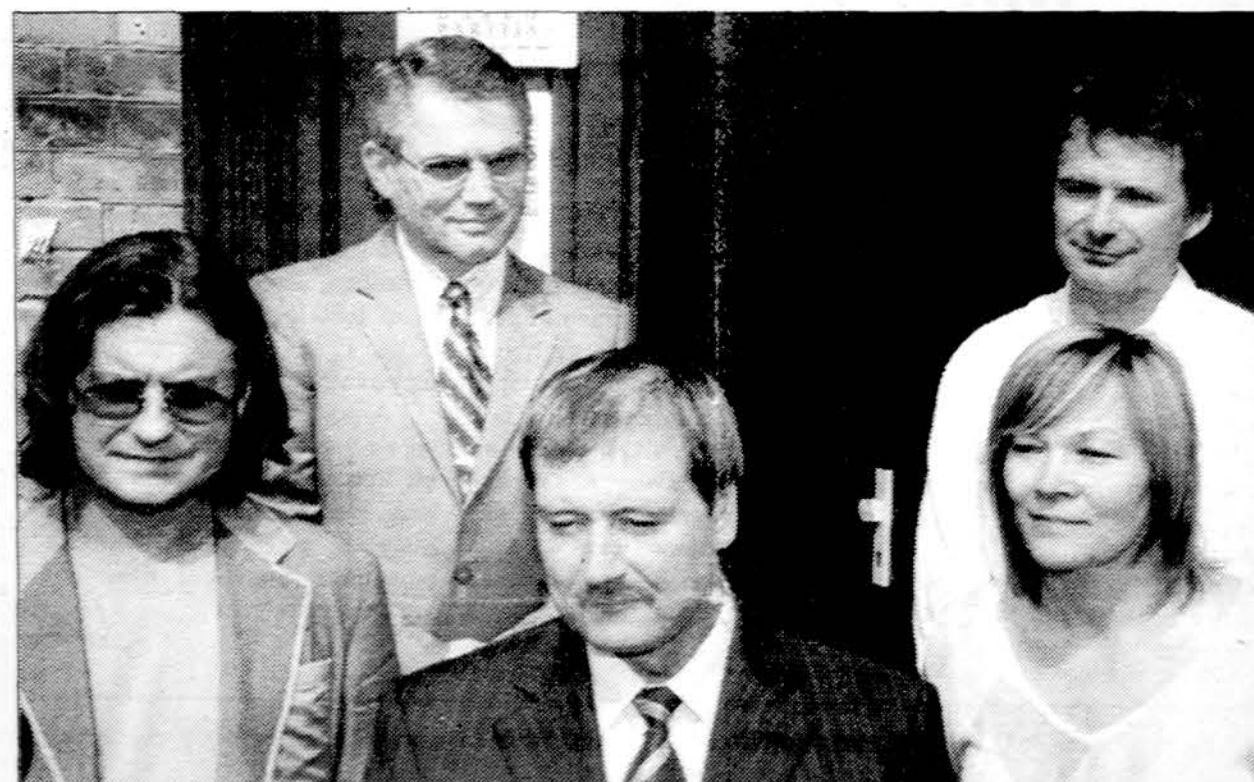
Vilnius, liepos 23 d. (BNS) — Iš Rusijos grįžęs Darbo partijos vadovas Viktoras Uspaskichas bekrinkančios partijos vairą tvirtai perėmė į savo rankas.

„Aš jau esu Lietuvoje ir partijos vairas — mano rankose“, interviu „Respublikai“ pareiškė V. Uspaskichas, į Lietuvą grįžęs pasklidus gandams apie naujo Darbo partijos vadovo paieškas.

Kalbėdamas dienraščiu V. Uspaskichas patvirtino, jog Darbo partija nesitrauks iš valdančiosios koalicijos, nors jam viešint Rusijoje kai kurie partijos vadovai atvirai prakalbo apie nepasitenkinimą koalicijos partneriais.

„Galiu dar kartą patvirtinti savo nuomonę, kad nei Darbo partija, nei aš nesame linkę bėgti nuo atsakomybės, kurią mums suteikė rinkėjai. Rinkimų pažadus vykdysime, nes tam ir atėjome į valdančiąją koaliciją“, kalbėjo V. Uspaskichas.

Tuo tarpu interviu tam pačiam dienraščiui Seimo „darbiečių“ seniūnė Loreta Grauzinienė tvirtino, jog „klausimas dėl valdančiosios koalicijos sub-

Nuotraukoje: (iš kairės): Antanas Bosas, Viktoras Muntianas, Viktoras Uspaskichas, Ona Juknevičienė ir Žilvinas Padaiga.

rendo“.

Pastarasis laikotarpis buvo gana įtemptas. Lašas po lašo pildė taurę, kuri vieną dieną buvo perpildyta“, sakė L. Grauzinienė.

Nepasitenkinimą valdančiosios koalicijos partneriais pastarosios dienomis yra viešai išsakę ir Darbo partijos pirminko pavaduotojas Viktoras Muntianas.

Pats V. Muntianas penktadienį tvirtino, jog kalbos apie naujas Darbo partijos vadovo paieškas — gandai.

Tą patį sakė ir beveik mėnesį

Gruzinai kuria filmą apie Lietuvą

Vilnius, liepos 25 d. (BNS) — Gruzinų visuomeninė televizija TV1 kuria filmą apie daugiau nei prieš metus Europos Sąjungos (ES) nare tapusią Lietuvą.

Praejusią savaitę Lietuvoje viešėjo keturi šios televizijos žurnalistai, kuriems interviu davė prezidentas Valdas Adamkus, užsienio reikalų ir krašto apsaugos ministrai Antanas Valionis bei Gediminas Kirklis.

Gruzinų žurnalistai taip pat susitiko su Seimo nariais, europarlamentaru Vytautu Landsbergiu, istoriku Česlovu Laurinavičiumi, dainininku Vytautu Kernagiu, kompozitoriumi Broniumi Kutavičiumi, apžiūrėjo Vilniaus senamiestį, netoli sostinės esantį Europos parką, Trakus ir Kernavę.

Kaip pasakojo gruzinų žurnalistai, planuojama sukurti filmų ciklą „Kelias į Europą“, pasakojantį apie visas dešimt naujųjų ES narių, tačiau pirmąją pasirinkta Lietuva.

Patarė nedaryti gėdos moterų giminei

Vilnius, liepos 25 d. (BNS) — Lietuvos socialdemokratių moterų sąjungos (LSDMS) vadovybė teigia esanti „pašūrupusi“ dėl Europos Parlamento narės Onos Juknevičienės pareiškimo, kuriame ji apgailestauja, kad Lietuvoje nekyla revoliucijos kaip Gruzijoje ar Kirgizijoje.

„Matyt, europarlamentarė nežino, kokiame skurde gyvena šios tautos ir kiek paprastų žmonių kraujo buvo pralietas revoliucijų metu. Europarlamentarė, matyt, pamiršo, kad, valdant socialdemokratams, Lietuvos ūkio vystymosi tempai buvo

patys sparčiausi iš ES naujokių. Suprantama, būdama toli nuo Lietuvos, ji galbūt nežino, kad praėjusieji mes turėjome premjerų, kurių karštakošiški sprendimai žmonėms atsiūgsta iki šiol“, pareiškė Lietuvos socialdemokratių moterų sąjunga.

Ši sąjunga, kuriai vadovauja Seimo narė Birutė Vėsaitė, pažymi, kad tik prie valstybės vairo stojus Algirdui Brazauskui, Lietuvoje padėtis ne tik stabilizavosi, bet ir buvo pasiekta didžiulė pažanga.

Kritikuojant kitus, socialdemokratės pataria europarla-

mentarei pasižiūrėti ir į save. Kaip sakė B. Vėsaitė, pagrindinis O. Juknevičienės pažadas Europos Parlamento rinkimų metu buvo išsaugoti Ignalinos jėgainę. „Panašu, kad šis pažadas liko užbetonuotas“, pažymi B. Vėsaitė.

B. Vėsaitės vadovaujama Lietuvos socialdemokratių moterų sąjunga pataria O. Juknevičienei „dėl savo ambicijų tapti partijos vadove ar net premjere nedaryti gėdos moterų giminei“.

Ona Juknevičienė praejusią savaitę griežtai kritikavo Algirdą Brazauską ir jo Vyriausybę.

Lenkas JT komisijoje kovoja dėl savo pavardės

Vilnius, liepos 25 d. (BNS) — Netrukus Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisija Ženevoje turės spresti, ar Lietuva nepažeidė savo piliečio Michal Kleckovski žmogaus teisių, neleidusi jam pavadėsi rašyti lenkiškais rašmenimis.

Kaip rašo dienraštis „Lietuvos rytas“, Vilniuje gimęs 35 metų lenkas vadybininkas skundžiasi, kad pagal Lietuvos įstatymus negali turėti pavardės, rašomos taip, kaip jo protėvių — Kleckowski.

Tai — antroji tokio turinio byla prieš Lietuvą. Iš pradžių skundėsi M. Kleckovski dėdė Tadeuš Kleckowski.

Artėjant šios bylos nagrinėjimui iš esmės, pareiškėjas mirė, o jo sūnėnas pradėjo naują bylą, nes Ženevos komisijoje bylos perėmimas nenumatytas.

Nors Jungtinių Tautų žmogaus teisių komisijos sprendimai neturi teismo sprendimo galios, valstybės juos vykdo, nes ši institucija turi didelį politinį autoritetą.

Iš pradžių T. Kleckovski bylą prieš Lietuvą nagrinėjo Europos žmogaus teisių teismas Strasboure, tačiau po Vyriausybės atsakymų atsisakė šią bylą spręsti iš esmės.

Strasbourg teisėjai rėmėsi ankstesne byla prieš Prancūziją, kurioje tėvai skundėsi, kad jiems nebuvo leista įregistruoti

savo dukters Mari Fleur vardu, nes tokio vardo nebuvo vardų sąrašas.

Šis teismas neįžvelgė žmogaus teisių pažeidimo nei prancūzijoje, nei lietuviškoje byloje.

Be to, teismas atsižvelgė į tai, kad pareiškėjo vardą ir pavardę atėmė ne Lietuvos Vyriausybė, o Sovietų Sąjunga — tokia forma pavardę rašyti pradėta po Antrojo pasaulinio karo. Nesutikdamas su tokiu sprendimu pareiškėjas nutarė kreiptis į Jungtinių Tautų komisiją.

M. Kleckovski pasakojo, kad jo dėdė pradėjo gilintis į savo giminės genealogiją 1990 m., išgirdęs kai kurių politikų tvirtinimus, jog Lietuvoje lenkų nėra, yra tik sulenkėję lietuviai.

T. Kleckovski daug laiko praleido archyvuose bei nustatė, kad Kleckowski pavardė pirmą kartą buvo paminėta dar 1380 m., o 1420 m. Lenkijos karalius ir Lietuvos didysis kunigaikštis Jogaila patvirtino Kleckowski bajorystę. 1600 m. pirmieji Kleckowski apsigyveno Lietuvoje.

1992 metais T. Kleckovski surengė viso pasaulio Kleckowski sueigą. Iš Prancūzijos atvyko Solange de Kleckowski, iš Austrijos — Gerhard von Kleckowski, iš JAV — George Kleckowski. Nukelta į 5 psl.

Lietuvos įvaizdžio formavimo strategija — buhalterijų rankose

Vilnius, liepos 25 d. (BNS) — Lietuvos Vyriausybės kanceliarijos paskelbtam viešam konkursui „Lietuvos įvaizdžio formavimo strategija“ prognozuojama skandalinga pabaiga. Pasirodo, konkurso dalyvių pateiktus projektus vertins ne kompetentingi pareigūnai ir jų įtaką pakviesti žinovai, o Vyriausybės rūmų darbuotojai.

Vertinimo komisijos pirminku paskirtas buvęs „Elto“ agentūros generalinis direktorius, dabar Vyriausybės Informacijos ir komunikacijų departamento direktorius Kestutis Jankauskas, nariais — komunikacijų koordinavimo skyriaus vyriausioji specialistė Asta Kuckaitė, ūkio skyriaus vedėjo pavaduotojas Antanas Daugravičius, patarėjas valstybės išdo klausimais Vaclovas Medišauskas, finansų skyriaus vedėja Zita Riškuvienė bei Teisės departamento patarėjas Dainius Petravičius.

Vyriausybės kancleris Antanas Zenonas Kaminskas, paklaustas, kodėl tokia „ūkiška“ komisija, atsakė, jog viskas yra atvirksčiai.

„Vyriausybė iki šiol pirkdavo ūkines paslaugas, tam yra sudaryta nuolatinė komisija. Kadangi šis konkursas specifinis, labiau kūrybinis, mes sudarėme ir specialią komisiją“, kanclerio teigimu, abejonių vertinimo išmąnymu, kaip turėtų būti formuojama Lietuvos įvaizdžio strategija, kilti negali. Mat K. Jankauskas — žurnalistas, o A. Kuckaitė keletą metų dirbo Europos Komisijoje ir puikiai nutuokia, kokia informacija apie Lietuvą labiausiai sudomintų užsienio šalis.

Kodėl komisijos daugumą sudaro finansininkai-ūkininkai bei eilinis Teisės departamento patarėjas, A. Z. Kaminskas rado saliamonišką paaiškinimą. Girdi, projektuose bus aptarti ir ekonominiai, ir galbūt teisiniai klausimai, pagaliau konkurso dalyvių pateiktą kai kurią informaciją apie juos pačius reikės. Nukelta į 5 psl.

Kultūros ir meno tarybos pirmininku išrinktas K. Platelis

Vilnius, liepos 25 d. (BNS) — Pirmadienį į pirmą posėdį susirinkusi naujos sudėties Lietuvos kultūros ir meno taryba pirmininku išrinko poetą Kornelijų Platelį.

Kaip pranešė Kultūros ministerija, taip pat pirmajame posėdyje Taryba paskirsė edukacines stipendijas. Vieno mėnesio edukacinės stipendijos dydis — 10 MGL (šiuo metu — 1.250 litų).

Edukacinė valstybės stipendija skiriama meno ir kultūros kūrėjų profesiniams meistriškumui tobulinti.

Lietuvos kultūros ir meno taryboje yra 15 narių, iš kurių 7 deleguoja Lietuvos meno kūrėjų asociacija, po vieną — Kultūros savivaldos kolegija, Muziejų asociacija, Bibliotekų taryba, 5 narius skiria kultūros ministeras.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

NUDEGIMAI

JONAS ADOMAVIČIUS, M.D.

Nudegimai yra odos sužalojimas. Jie gali apimti gilesnius po oda esančius audinius. Nudegimai būna pirmojo laipsnio paviršiniai, antrojo ir trečiojo laipsnio, kai esti pažeidžiami odos gilieji sluoksniai ir po oda esantys audiniai.

Nudegimai labai skausmingi. Tačiau dėl didesnių nudegimų žmogus gali jausti mažiau skausmą negu dėl paviršinių, nes sunaikinami tos odos vietos nervai.

Pirmojo laipsnio nudegimas — saulės pabučiavimas

Pirmojo laipsnio nudegimas yra paviršinio odos sluoksnio pažeidimas. Jis pasireiškia odos paraudimu. Tas paraudimas gali būti labai ryškus. Saulės „pabučiavimas“ bet vandens garais nusiplikymas yra pirmojo laipsnio odos nudegimas. Toks nudegimas gali būti skausmingas, bet jis nepaliekia randų ir sugyja pats savaime.

Tokios odos vietas galima patepti skausmą raminančiu antiseptiniu tepalu. Toks tepalas mažina skausmą, saugo pakenktą odos vietą nuo džiūvimo, supleišėjimo, taigi ir nuo infekcijos.

Nudegimo gydymas lediniu vandeniu

Koks tinkamiausias būdas gydyti nudegimą? Kai vaikas nusiplikė ranką, tai mudu su vyru nesutariame šiltą ar šaltą kompresą dėti.

Gydytojas Alex G. Shulman 20 proc. kūno paviršiaus nudegimą gyde tuojau nudegusias vietas panardindamas į ledo šaltumo vandenį arba šaltus kompresus dedamas. Taip jis gyde 150 nudegusiųjų. Visiems taip gydytiems nudegimams skausmai atlejo ir paraudimas bei pūslių sumažėjo. Nudegimai buvo šaldomi keletą valandų, kol skausmas visai aprimo. Jei toks gydymas pradėdamos per valandą nuo nudegimo, tai uždegimas neprasideda. Toks gydymo būdas sėkmingas, kai nudegimais nedideli.

Žmogaus suglelimas dėl karščio

Butina skirti suglelimą nuo karščio ir karščio (saulės) smūgio — abu negėrumai gydomi skirtingai.

Aukšta oro temperatūra gali sukelti saulės (karščio) smūgį. Ne tokį pavojingą negėrumą taip pat gali sukelti šiluma — tai suglelimas nuo karščio. Dažniau suglemba tie žmonės, kurie nėra prie karščio pripratę, kurie linkę gausiai prakaituoti, ir moterys — jos dažniau negu vyrai nepakelia šilumos. Suglelimas pirmiausia pasireiškia nuovargiu, susilpimu ir alpimu, taip pat stipriu šaltu prakaitavimu, odos išblyškimu ir sąmonės netekimu trumpam laikui. Oda taip pat esti šalta ir drėgna; pulsas silpnas, alsavimas paviršutiniškas.

Žmogaus suglelimas nuo karščio primena paprastą apalimą. Dėl karščio suglelimą reikia įtarti tais atvejais, kai oras labai karštas ir kai žmogus

dirba uždaroje, karštoje patalpoje.

Suglelimas nuo karščio yra kiek sunkesnis už paprastą apalimą.

Nors suglebusio žmogaus oda esti šalta, tokio ligonio temperatūra gali būti arba normali arba tik truputį pakitusi.

Nuo karščio suglelimas prasideda dėl kraujo odoje susikaupimo, todėl kūnas stengiasi atšalti. Tada mažiau kraujo lieka širdžiai varinėti, todėl mažiau jo patenka į smegenis. Sunkesniu atveju žmogus gali apalpti. Paprastai apalpmas trunka neilgai — kūnas greitai prisitaiko: daugiau į smegenis priteka kraujo ir žmogus atsigauna. Kartais suglebusiam nuo karščio žmogui reikia daugiau pagalbos, negu jam paprastai apalpus.

Suglebusiam nuo karščio pagalba

Kiekvieną nuo karščio su-

glebusį reikia:

1. Išnešti į vėsią ir patogią vietą, paguldyti, atlaisvinti ir nurengti bent dalį jo drabužių. Vėsinai kūną rankomis bei šaltame vandenyje sudrėkintais rankšluostiais, šaldyti ligonio kakta bei riešus. Jei nieko kito nėra — pilti šaltą vandenį už kaklo — sudrėkinti baltinius.

2. Jei apalęs žmogus greitai neatsigauna, trumpam duoti pauostyti amoniaką.

3. Pakelti ligonio kojas aukščiau kūno ir stipriai apvynioti kiekvieną koją bintu nuo ciurnos kelio link. Taip elgdami mes išspausime daugiau kraujo į bendrą kraujotaką. Jei binto nėra, tai vien tik pakelti kojas sergantįjam daug padėsime.

4. Suglelimas nuo karščio dažnai ištinka žmogų, netekusį daug valgomosios druskos. Apalpusiam daroma druskos tirpalo klizma, o jei ligonis yra atgavęs sąmonę — duodama gerti valgomosios druskos tirpa-

lo (šaukštelis valgomosios druskos ištirpinamas stiklinėje šalto vandens).

Klizmos daromos ne vien viduriams laisvinti. Šia priemone suteikiama žmogui skysčių tada, kai jis jų negali nuryti ir kai dėl įvairių priežasčių negalima žmogui suleisti skysčių į veną. Tokia klizma kartais suleidžiama ir tiesiąją žarną vaistai, pavyzdžiui, aspirinas, o sugelbus nuo karščio, — valgomosios druskos tirpalas. Kai gydoma nuo saulės smūgio, — tokia klizma leidžiama lediniu vandeniu, kad ligonis kuo greičiau atšaltų. Suglebusiam nuo karščio leidžiama drungnos skystis.

Atsigavusiam ligoniui neleidžiama iš karto sėstis. Keletą valandų laikykime jį ramiai šaltoje patalpoje. Labai padeda šalti gėrimai — vanduo, pienas, vaisių sultys. Tokiais atvejais tinka ir uogų arbata ar pasaldintas vanduo bei kava — greičiau ligonį išjudina.

HEPATITO C VIRUSAS GALI IŠGELBĖTI MILIJONUS GYVYBIŲ

Mokslininkai laboratorijoje pirmą kartą pagamino užkrečiamos formos hepatito C virusą. Tai atrodo rizikinga, tačiau šis atradimas gali lemti efektyvesnį ligos gydymą ir milijono gyvybių išsaugojimą.

Hepatitis C, kuris kaip ir ŽIV plinta per kraują ir kūno skysčius, gali sukelti lėtinę kepenų ligą, vėžį ir mirtį. Tačiau ligos vystymasis gali trukti ilgus metus, ir 80 proc. užsikrėtusių žmonių neįsijaučia šios ligos simptomų. Visame pasaulyje apie 170 mln. žmonių yra paveikti šios ligos. Norkefeller universiteto New York profesorius Charles Rice vado-

vavo naujam tyrimui, kurio rezultatus paskelbė žurnalas „Science“ rašo: „Nesugebėjimas atgaminti Hepatito C gyvimo ciklo ląstelėje aspektų sulėtino šio svarbaus žmogaus patogeno mokslinių tyrimų pažangą“.

Kaip visi virusai, hepatitis C (HCV) negali savaime daugin-tis. Todėl savo kopijų gamybai jis naudoja ląsteles, kuriose gyvena, mechanizmą. Tačiau apie HCV gyvimo ciklą dar žinoma labai nedaug, nes mokslininkai nesugebėjo sukurti užkrečiamos viruso formos, kad galėtų stebėti jos vystymosi ląstelėje eigą.

Virusas į kepenų ląsteles

įžengia prieš išleisdami genetinę medžiagą ir proteinus. HCV savo genetinę informaciją saugo ne DNA, bet RNA. Tai skiriasi nuo proteino kopijavimo ir jo sujungimo su naujojo proteino komponentais prieš išleidžiant jį, kad būtų užkrėstos kitos ląstelės. Mokslininkai hepatito C ląstelių užkrėtimo būdą pavadino HCVcc.

Ankstesniuose eksperimentuose mokslininkai panaudojo HCVcc patvirtinti, kad molekulininkai nesugebėjo sukurti užkrečiamos viruso formos, kad galėtų stebėti jos vystymosi ląstelėje eigą.

(Elta)

Paminklas himno kūrėjui

Gražėja, puošiasi Lietuvos Respublikos sostinė Vilnius. Tačiau paminklų, įamžinančių mūsų tautos praeitį ir dabartį, žadančių patriotinius jausmus jame mažoka. Tai puikiai suprato sostinės medikai. Tad 1999 metų pabaigoje Vilniaus medicų klubo posėdyje gimė mintis įsteigti Labdaros ir paramos fondą didžiojo varpininko dr. Vinco Kudirkos vardu įamžinti. Juk didysis lietu-

vių tautos žadintojas, „Varpo“ žurnalo leidejas reiškėsi ne tik kaip publicistas, poetas, prozininkas, „Tautinės giesmės“ kūrėjas, bet ir kaip gydytojas.

Fondo steigėjais tapo profesorius dr. Gintautas Česnys, gydytoja Marija Jackevičienė, profesorius dr. Juozas Galdikas. Buvo nubrėžtos veiklos gairės. Tais pačiais metais Fondo atstovai pasiūlė Vilniaus miesto savivaldybei pastatyti paminklą

Lietuvos himno kūrėjui. Iš pradžių šis sumanymas buvo priimtas gana šaltai. Subejojta, ar Fondas tesės, ką yra išpareigojęs, kur gaus lėšų? Ar darbų iniciatoriai vėliau nesukraus visų rūpestių vien miesto merijai?

Tačiau savivaldybės valdininkai be reikalo būgštavo. Profesoriai G. Česnys, J. Galdikas, inžinierius S. Tamošaitis ir kiti ėmė atkakliai atakuoti ne tik jų kabinetus. Gana sparčiai buvo surinkta lėšų pradiniam darbams. Daugiausia aukų patys, garsūs medikai. 2000-ųjų metų vasarą Fondui atstovaujantis prof. Gintautas Česnys ir Vilniaus miesto mero pavaduotojas Vitas Mačiulis pasirašė sutartį dėl paminklo statybos. Taigi pirmas žingsnis buvo žengtas.

Nemaza ginčų sukėlė vietos parinkimas. Juk sostinėje dar nėra paminklo tautos patriarchui Jonui Basanavičiui, kurio veikla itin susijusi su Vilniumi, o čia iniciatoriai reikalavo vienos pagrindinių miesto aikščių. Diskusijose dėl vietos parinkimo ir ne tik dalyvavo savivaldybės specialistai, skulptoriai, architektai, dailėtyrininkai, įvairių visuomenės sluoksnių atstovai. Sulaukta per 800 atsiliepimų internete. Pagaliau buvo priarta Fondo vadovų siūlymui pastatyti paminklą Savivaldybės aikštėje, kurioje daugelį amžių buvo renčiami statiniai okupantams pagerbti.

Konkurse paminklo projektui sukurti panoro dalyvauti 24 autorių grupės. Po pirmojo darbų aptarimo jų atsirado jau 35. Vertinimo komisija atrinko 3. Projektai dar syki buvo iš-

statyti visuomenės apžiūrai, autoriams pasiūlyta toliau juos tobulinti. Pagaliau 2004 m. pabaigoje vertinimo komisija, kuriai vadovavo Vitas Mačiulis, tinkamiausiu pripažino klaidędiečio skulptoriaus Arūno Sakalausko ir architekto Ricardo Kristapavičiaus darbą. Fondo nuosavybe tapo ir Stasio Žirgilio (arch. Adomas Skiesgilas), taip pat jaunų, dar studijuojančių menininkų Dovydo Klimavičiaus bei Viktoro Gričiaus projektai.

Tačiau svarstymai, koks turi būti paminklas dr. Vincui Kudirkai — daugiau tradicinis ar modernus, dar ir po to užsitiesė. Savivaldybė konkurso laimėtojams, kad jie galėtų projektą dar syki patobulinti, pasiūlė apsilankyti kitose Europos šalyse, pasidomėti, kokie paminklai nūnai statomi konkrečioms istorinėms asmenybėms.

Paminklas didžiajam varpininkui, Lietuvos himno kūrėjui, daktarui Vincui Kudirkai Savivaldybės aikštėje, kuri vėliau keis ir savo pavadinimą, turėtų iškilti iki 2007 vasaros. Ji numatoma iškaldinti iš gelsvo, gintaro spalvos granito, o V. Kudirkos figurą nuliedinti iš bronzos. Abiejose paminklo pusėse praeiviai galės skaityti „Tautiškos giesmės“ žodžius. Iš pradžių rengia-

masi aikštėje pastatyti medinį jo maketą, kad visi galėtų pamatyti koks meno kurinys papuot sostinė.

Per keletą metų Labdaros ir paramos fondo Vinco Kudirkos vardu įamžinti nuveikė daug kitų darbų. Išleista V. Kudirkos kūrinių filmukas, dalyvauta įvairiuose renginiuose šiam Tautos žadintojui, ir jo pasekėjams pagerbti, išleista lankstinukų. Drauge su Lietuvos nacionalinio muziejaus darbuotojais parengta spaudai knyga apie Lietuvos himno istoriją ir kt. Menant Vincą Kudirką kaip gydytoją, Fondas paskelbė konkursą „Geriausios šeimos gydytojas — 2005“.

Visi darbai apmokėti Fondo steigėjų ir rėmėjų pinigais. Tačiau lėšų klausimas lieka labai aktualus. Paminklo statybai reikės per 500, 000 Lt. Tad tikimasi verslininkų, įvairių įstaigų, organizacijų, visų Lietuvos patriotų, kur jie begyventų, paramos. Jos jau sulaukta iš JAV lietuvių bendruomenių Pompano Beach, West Palm Beach ir Juno Beach skyriai paaugojo Fondui 4,535 JAV dolerius.

Jūra Marija Bauzytė
Labdaros ir paramos fondo
V. Kudirkos vardu įamžinti
atstovė spaudai

Tai - Jūsų laikraštis
DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$120.00. Foreign countries \$135. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvatinam už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.				
	Metams	1/2 metų	3 mėn.	
JAV	\$120.00	\$65.00	\$45.00	
Kanadoje ir kitur (USD)	\$135.00	\$70.00	\$60.00	
Tik šeštadienio laida:				
JAV	\$70.00	\$35.00	\$35.00	
Kanadoje ir kitur (USD)	\$80.00	\$40.00	\$40.00	
Užsakant i Lietuva:				
Oro paštu	\$600.00	\$300.00		
Reguliariu paštu	\$120.00	\$66.00		
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$190.00	\$100.00		
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$68.00			

Vyriausiasis redaktorius — Danutė Bindokienė

redakcija@draugas.org

Administracijos — Vytas Paškus

administracija@draugas.org

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsunciamos, gavus prašymą, ka nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nužiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Sunciant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

Akių ligos — chirurgija

150 E. Huron, Suite 1000

Chicago, IL 60611

Valandos pagal susitarimą

Tel. 312-337-1285

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

8918 W. Archer Ave. Ste. 516

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D.

Vaikų gydytoja

900 Ravinia Pl., Orland Park, IL

Tel. 708-349-0887

Priima Palko ir Christ Ignorinems.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuvians sukurys dantis už priemonę kainą.

Susitara kalbės angliska arba lietuviska.

4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL

55 E. Washington, Suite 2401,

Chicago, IL

Tel. 708-422-8280.

GAILĖ SABALIAUSKAS, M.D.

KARDIOLOGE — ŠIRDIES LIGOS

Midwest Heart Specialists

15900 W. 127th St. Ste 200

Lemont, IL 60439

630-719-4799.

Priima Good Samaritan, Central

DuPage, Edward ir Elmhurst ligoninėms.

JONAS V. PRUNSKIS, MD

TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD

MAUNAK V. RANA, MD

Illinois Pain Institute

Nugaras, sprando, galvos, sąnarių,

sūžėjimų darbovietėje bei kitų vietų

skausmo diagnostiką ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822

McHenry: 815-363-9595

Ek Grove: 847-718-1212

www.illinoispain.com

VOKIEČIAI NORĖTŲ DAŽNIAU JUOKTIS

Vokiečiai nėra linkę juoktis, tačiau norėtų tai daryti dažniau, rodo viena neseniai išspausdinta apklausa. Tyrimas, kurį instituto „Emnid“ užsakymu atliko mokslinis žurnalas „Zeitwissen“, nustatė, kad trečdalis iš 1,007 apklaustųjų prisi-pažino „ilga laiką“ nesijuokė.

Anot jo, 92 proc. vokiečių, vyresnių nei 14 metų, norėtų artimiausiu žmonių rate dažniau pajuokauti. Labiausiai linksmumo trūksta 50–59 metų žmonėms, neturintiems jokio aukštesnio išsilavinimo. „Juokas yra svarbus ir turi reikšmingos įtakos mūsų sveikatai bei elgesiui“, — sakė minėto žurnalo redaktorius Christoph Drosser.

Kad sustiprintų teigiamą kvatavimo galią, Vokietijoje įsikūrė 32 juoko klubai. Jų nariai praktikuoja iš Indijos perimtus ir jogai artimus metodus, skirtus įtampai įveikti. (BNS)

NEPATIKO KFC REKLAMOS

Per televiziją parodyti skambučio centro darbuotojai, dainuojantys maisto pilnomis burnomis, sukėlė didžiulį britų, susirūpinusių netikusių manierių vaizdavimu, nusiskundimų antplūdį. Greitojo maisto užkandinių tinklo „Kentucky Fried Chicken“ (KFC) filmukas tapo daugiausia skundų Didžiojoje Britanijoje sulaukusia reklama — dėl jos ir Reklamos standartų asociaciją (ASA) kreipėsi 1,671 žmogus.

Išsėdė žiūrovai sakė, kad tokia reklama, kurioje rodoma, esą dainuoti ar kalbėti valgant yra labai juokinga, skatina vaikus blogai elgtis. 41 asociacijai skundėsi asmuo teigė, kad jų vaikai ėmė pamėgdžioti reklamą.

Tačiau ASA visus skundus atmetė ir paneigė, kad tarp vaikų gali paplisti valgymo nesusičiaupus epidemija.

„Kadangi mandagus elge-

sio prie stalo mokymasis yra

tėstinis procesas, apie kurį val-

gant reikia dažnai priminti,

mes nesutinkame, kad reklama

gali turėti žalingo poveikio“, —

teigiama asociacijos nutarime.

Beveik visi ASA skundėsi žmo-

nės tvirtino, kad šią reklamą

žiūrėti jiems buvo nemalonu.

Ankstesnis skundų dėl tele-

vizinės reklamos rekordas prik-

lausė kramtomosios gumos

„Wrigley“ reklaminių fil-

mukui, kuriame rodoma, kaip

vyras atrija šunį. Šia reklama

buvo nepatenkinti 860 žiūrovų.

Pasak ASA atstovės žinias-

klaidai, seniausias nusiskun-

dimų rekordas priklausė 1995

metais spaudoje vykdytai Di-

dziosios Britanijos apsaugos

tarybos kampanijai, kuri buvo

PALIEKAS PĖDSAKĄ LIETUVOJE IR VENGRIJOJE

ALGIMANTAS ZOLUBAS

Lietuvoje jau praėjusio šimtmečio šeštame dešimtmetyje, visiškai nuslopinus pasipriešinimą sovietiniam okupantui, rezistencinė įtampa ir neginkluota kova išliko. Toks pasipriešinimas, pasireiškęs protesto demonstracijomis, asmenų susidėginimais ir sukilimais, apsiėmė sovietų okupuotose Rytų Europos šalyse — Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Vokietijoje, Lenkijoje. Kaip tolimo griaustinio prieš išsilaisvinimo audrą aidai, jie pasiekdavo ir Lietuvą. Tikroji padėtis buvo slepiama, okupantas brutaliai slopino informaciją (užsienio radijo stočių laidų trukdymas), vengė sąveikos tarp bandančių išsivaduoti nuo sovietinio jungo šalių. Tačiau tam tikras mokslinis bei kultūrinis bendradarbiavimas tarp pavergtų šalių vyko, šiaip geležinės uždangos per mokslo ir kultūros veikėjus išsilaisvinimo nuotaikoms bei patirtis sklido. Prisimenu, studijuojant Kauno Politechnikos institute, po sukilimo Vengrijoje per marksizmo seminarą, priremtas dėstytojas nesugebėjo atsakyti į studentų klausimus, drąsesni studentai kalbėjo, dėstytojas tylėjo, nes atsakymų nebeturėjo. Galėjo mums ir dėstytoji šis seminaras baigtis liudnia, tačiau garbė marksizmo dėstytoji (Jonas Aničas), iš auditorijos maištingi studentų pasisakymai viską girdinčios ausies nepasiekė. Masinė protesto demonstracija 1956 m. per Vėlines Kaune buvo atgarsis į Vengrijos sukilimą. Kultūros ir mokslo iškilnesnės asmenybės per mokslo ir kultūrinis mainus keitėsi informacija, sklėdė išsilaisvinimo dvasią. Vienas tokių mokslo ir kultūros pasiuntinių Vengrijoje nuo 1973 iki 1993 metų buvo biologas dr. Vytautas Grinius. Mažai apie jį mūsų visuomenė žino, jis nemėgsta reklamuotis, skelbti savo itin reikšmingų Lietuvos ir Vengrijos ryšiams veiksmų, nes, anot jo paties, gerus darbus daras tyliai. Šiame tauriam Lietuvos ir Vengrijos piliečiui Vytautui Griniui liepos 10 d. sukako 65-eri.

Dr. Vytautas Grinius.

nimo dėlei (jos savaime pakankamai aukštai stovi), o kaip sekutiną pavyzdį mūsų sumaterialėjusiai visuomenei.

Vytautas Grinius gimė 1940 m. liepos 10 d. Pašaltuonių kaime, Raseinių rajone. Mokėsi Šarkių pradinėje mokykloje, Raseinių vidurinėje mokykloje, Vilniaus universitete Gamtos mokslų fakultete. Įgijęs 1963 m. biologo specialybę, 1974 m. Lietuvoje tapo žemės ūkio mokslų kandidatu, o 1977 m. Vengrijoje — žemės ūkio mokslų daktaru. Pripažintas mokslinis laipsnis ir vardas liudija sėkmingą mokslinę praktinę biologo veiklą, tačiau mums čia rūpi patalinti, kas vyko greta jos, ką taurus tautietis pasiaukojančiu darbu visuomeniniais pagrindais darė ir daro mūsų valstybingumui, tarptautiniams ryšiams bei jų tvirtinimui. Kadangi Vytautas mieliau šneka apie kitus, kitų nuveiktus gerus darbus, man paprašius, jis davė pasklaidyti savo kai kuriuos su visuomenine veikla susijusius dokumentus, nuotraukas. Nesilaikydama chronologijos bei klasifikavimo, kai ką, kas apibūdina jo veiklą, fragmentiškai pateikiu skaitytojui.

Pirmuoliausiai į akis krito kaligrafiškai parašytas dar tada Kolūkių statybos projektavimo instituto direktoriaus A. Minkevičiaus ir kamerinio choro „Sodžius“ vadovės R. Maleckaitės laiškas 1990 m. tada dar gyvai Vytauto motinai, kuri skaitytų jai pateiktu ištaisai.

„Gerbiama Vytauto Mama, nuširdžiai dėkojame Jums, išauginusiai sūnų Vytautą, vertą didelės pagarbos ir visokeriopos padėkos. Šių metų spalio 5–9 dienomis kameriniam chorui „Sodžius“ būnant Vengrijoje, mes įsitikinome, kad savo kilnią veiklą — visokeriopai padėti Lietuvai — jis vykdo neigiamas savo laiko ir jėgų išradinimo ir net materialinių išteklių. Mums taip pat žinoma, kad ilgmetis Vytauto veikla Vengrijoje jau yra pastebėta, pradėta vertinti ir tikriausiai netrukus bus reikiamai atžymėta. Kartu su Jumis mes džiaugiamės Vytauto darbais, linkėdami jam visokeriopos sėkmės, o Jums — brangiai Mamai — geros sveikatos“.

Vienoje nuotraukų — aukštąs koplytstulpis su Rupinto jėliu Vengrijoje, kokie Lietuvoje nėra retenybė. Pasirodė, tai Vytauto iniciatyva lietuvių tautodailininkų sukurtas ir Budapešte Kerepešo kapinėse pastatytas paminklas vengrų laisvės kovotojų atminimui nuo lietuvių tautos. 1990 m. spalio 23 d., pirmą kartą oficialiai minint 1956 metų sukilimo metines, šio paminklo atidengime dalyvavo tuometinis mūsų valstybės vadovas Vytautas Landsbergis. Jis tą dieną Pasaulio kovotojų už laisvę susitikime Budapešto Sporto rūmuose pasakė ugningą kalbą, sukelusią ilgas ovacijas. Pridursime, kad V. Griniaus rūpesčiu susitikime dalyvavo ir mūsų politiniai kaliniai bei tremtiniai, laisvės

kovotojai. Kitose nuotraukose — du kadrai iš vengrų TV ekrano, rodant jį žurnalistų sukurta videofilmą apie Jaunųjų demokratų sąjungos humanitarinę siuntą SSRS blokuojamai Lietuvai. Pirmame — V. Grinius duoda interviu Vengrijos TV žurnalistams, antrame — mūsų Tautos giesmės vienas punktelių vengrų kalba. Pastebime, kad prieš siunčiant šią siuntą, jos organizaciniai reikalai, ką rodo gausus susirašėjimas, buvo Vytauto rūpestis.

Tarp dokumentų, o jų vengrų, lietuvių, anglų kalba bei vertimų iš vienos į kitą kalbą, — daugybė: prašymai dėl ryšių užmezgimo tarp pramonės ir verslo atstovų, vizų išdavimo, asmenų ir grupių apgyvendinimo, padėkos, informaciniai laišukai, sveikinimai, atsakymai ir juos susikaupę mokslininkui einant visuomenines Vengrijos lietuvių bendruomenės atstovų sekretoriaus, vėliau — pirmininko pareigas, o juk buvo ir pagrindinis darbas mokslinėje įstaigoje, iš kurio pelnė duoną šeimai. Antai šis dokumentų, liudijančių Vytauto vadovaujančių indelį organizuojant 1989 m. Vespreno apskrityje lietuvių kultūros dienas. Raštai įvairioms įstaigoms, laišukai iškiloms asmenybėms Lietuvoje ir Vengrijoje, Amerikoje, Estijoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje buvo sėkmės prielaida kultūros dienoms. Septynių dienų turtingą programą galėjo užtikrinti tik autoritetinga, energinga, plataus kultūrinio akiracijos asmenybė. Kultūros dienų renginiai vengrams paliko neišdildomą įspūdį, nes iš poeto M. Martinaičio vadovaujamo Sąjūdžio atstovų susitikimo su Vespreno miesto inteligentija Š. Petiofo dramos teatre, Danilaukaitės grafikos parodos bei folklorinio ansamblio „Volunge“ iš Kauno pasirodymų jė sužinojo apie Lietuvos ir Vengrijos istorinius saitus, apie Sąjūdį. V. Griniui padėką už puikiai organizuotas lietuvių kultūros dienas atsiuntė Vespreno Patriotinio liaudies fronto tarybos pirmininkas Jozef Pujak. Lietuvai šis forumas buvo itin reikšmingas, nes jo metu buvo įsteigtas Rytų Europos lietuvių Sąjūdžio remimo komitetas. Lietuvių dienų aidas pasiekė užsienio šalis. Kai Maskva 1990 metais Lietuvai darė visokeriopą spaudimą, apie vengrų reakciją galima spręsti iš Vengrijos jaunųjų demokratų šūkių prie SSRS ambasados Budapešte tuoj patimi metų gegužės 1 d.: „Priespauda pasibaigė“, „Šalin rankas nuo Lietuvos ir kitų Pabaltijo šalių“, „Tuoj paleiskit jėga pagrobtus lietuvių kareivius“, „Nepriklausomybė Lietuvai, Estijai, Latvijai ir visoms Rytų Europos tautoms“ ir kiti.

Pluoštas dokumentų liudija V. Griniaus 1990.06.06 pradėtą organizuoti jau antrą V. Landsbergio susitikimą su Vengrijos tada dar laikinuoju prezidentu. Iš Vengrijos Politinių kalinų sąjungos pirmininko padėkos jam laiško sužinojome, kad toks susitikimas įvyko tų metų spalio 23 d., apie atvykimo progą jau rašėme aukščiau. Tuo pat metu neformalus mūsų atstovas jau pradėta tartis su Vengrijos Užsienio reikalų ministerija dėl atstovybių ar pasiuntinybių atidarymo abiejose šalyse.

1991 m. sausio įvykiai V. Grinių užklupo besisvečiuojant gimtinėje. Jis jau sausio 12-ąją Vengrijoje gyvenančių lietuvių vardu telegrama iš Raseinių kreipėsi į Vengrijos Užsienio reikalų ministeriją: „...prašau

Jus perduoti mano pavojaus šauksmą Vengrijos Vyriausybei, kad padarytų viską, kas įmanoma diplomatinėmis priemonėmis, jog nesikartotų Jūsų 1956-ųjų metų įvykiai mūsų Lietuvoje... Esu sovietinės raudonosios armijos brutalių okupacijos liudininkas...“ Telegrama Budapeštui pakartotinai buvo perduota telefonu ir kruvinosios sausio 13-osios rytą. Sausio 22-ąją V. Grinius jau siunčia Vengrijos Raudonojo Kryžiaus prezidentui higieninių ir medicininių priemonių sąrašą, kurių trūksta nukentėjusiesiems. Sugrįžęs į Vengriją rūpinasi minėtų priemonių atgabenimu, o svarbiausia, trijų sunkiai sužeistų — A. Ramanavičiaus, V. Buzo ir K. Čepkauskienės — gydymu Budapešto traumatologijos institute (skyrėjas vedėjas dr. Laslas Kalas) bei kitų trijų — A. Sakalausko, L. Baltrukonio, R. Baskio — reabilitaciniu gydymu geriausioje sakinioje gydymo prie Balatono ežero. Įsteigęs Krivinojo sekmadienio reabilitacijos fondą Vesprenė, Vytas išleidžia aukoms rinkti atviruką su Budapešte gydomo A. Ramanavičiaus nuotrauka (nuotraukos autorius Prohaska). Čia dera pridurti, kad sunkiai sužeistas anuomet studentas A. Ramanavičius šandien — profesorius, habilituotas mokslų daktaras. Vengrijos lietuvių bendruomenė tų metų Vasario 16-ąją minėjo dalyvaujama Vengrijos politinių kalinų II kongrese, kuriame Vytautas organizavo atsiųstų iš Lietuvos krivinojo teroro fotografijų parodą, pasakė kalbą apie padėtį Lietuvoje, atsakė į klausimus. Sovietinį terorą kaltinančių fotografijų paroda „Lietuva 91“ V. Griniaus rūpesčiu kovo 14 d. buvo atidaryta Vespreno universiteto aulėje, kurią pamatė ir čia besilankantis Vengrijos prezidentas Arpad Gionc.

Tarp dokumentų vėl vienoje nuotraukoje — paminklinė skulptūrinė kompozicija „Išsilaisvinimas“, kuri buvo pastatyta Kiskunmajšo mieste 1991.06.23 sovietinės armijos išvedimui iš Vengrijos pažyminti. Greta stovi medžio skulptūros autoriai. Tai lietuvių tautodailininkai V. Cikana (Šakiai), A. Venskus (Birštonas), R. Zinkevičius (Ukmergė). Ir čia neapsieita be Vytauto pagalbos bei rūpestio.

1991-ųjų rugpjūčio pučo Maskvoje metu per Vengrijos radiją, MTI parašytas, V. Grinius informuoja Vyriausybę ir visuomenę apie padėtį Lietuvoje. Rugpjūčio 26 d. jau rašo: „Lietuvos Respublikos prezidentui. Su džiaugsmo ašaromis akyse sutikome žinią apie atlaisvintą TV, Radiją, Spaudos rūmus...“

Skaitant Vytauto Griniaus dalykinius raštus, atsakymus ir įvairiausių raštus tebesi: ne profesionalus diplomatas ar politikas, o biologas vykde aukščiausios orabos diplomatinį darbą, kurio pėdsako Lietuvos ir Vengrijos santykiuose būsimasis laikas ištrinti — bejėgis. Katalikiškos dorovės ir tautinių idealų vedamas, jis kalbėjo ne diplomatu, o širdies kalba, kurią nereikia specifinio išsilaukimo, nereikia vertėjų. Vienas, neturėdamas ir nesiekdamas jokios asmeninės naudos, nešė našta, kurios būtų užtekę visai ambasada.

Vengrijos ambasadoriaus Lietuvoje garbės patarėjui, Lietuvos tauriam patriotiui daktarui Vytautui Griniui jo 65-erių metų sukaiktis proga linkėjime Aukščiausiojo malono tiešiant prasmingą pėdsaką Lietuvoje ir Vengrijoje.

DRAUGAS, 2005 m. liepos 26 d., antradienis

3

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Karšta vasara

Pagaliau atėjo eilė ir Čikagai. Praėjusį sekmadienį prie Midway oro uosto termometrai rodė 104° F, kitose miesto dalyse temperatūra sukosi apie šimtą. Ir ne vien Čikaga — 75 JAV didmiesčiai sulaukė 100° F. Tačiau šį kartą iš anksto buvo pasiruošta sutikti vidurvasario karščius. Mat, vis prisimenami 1995-ieji, kai 100 ir daugiau laipsnių F miestą užklupo netikėtai. Nuo karščio mirė tiek daug žmonių, kad giminės Lietuvoje, pamatę žinias iš Čikagos, skambino į Ameriką, pasiteirauti, ar jų artimieji dar gyvi.

Tačiau gamta nelabai paiso pasiruošimų ir kartas nuo karto parodo savo galybę, tarytum primindama žmonėms, kad jų visas „gudrumas“ tiesiog bevertis. Žemės drebjimai, cunami, uraganai, sūkuriniai viesulai, liūtys, sausras, nepakeliami žiemos šalčiai ir svininantys vasaros karščiai — tai tik dalis „ginklų“, kuriuos periodiškai panaudoja gamta, tarsi atsilygindama žmogui už aplinkos ir oro taršą, už beataidairišką jos turtų švaistymą.

Senovės žmogus gerbė ir bijojo gamtos jėgų, daugelį jų (kaip ir mūsų protėviai lietuviai) laikė dievybėmis, aukėjo joms aukas ir vengė užsitraukti jų nemalonę. Žmonės savaime suvokė, kad jų veikla turi tam tikrą įtaką gamtai, tad stengėsi tą įtaką sušvelninti, sumažinti įvairiais būdais — aukomis, maldavimais, burtais. Dabar gamtos reiškiniai ir nukrypimai nuo įprastų dėsnių žmonės stengiasi moksliskai paaiškinti, atrasti priežastis, kodėl yra taip, o ne kitaip. Pastaruoju metu vis garsiau kalbama apie klimato atšilimą, vis daugiau žmonių tiki, kad iš tikrųjų tokie reiškiniai vyksta. Prieš keletą metų į klimato pasikeitimo temą buvo nuomojama ranka arba atsiliepiama su pašaipa. Dabar net ir JAV prisivertė pripažinti, kad šis procesas visgi vyksta, kad jis yra pavojingas. Tik kol kas nesirytą imtis reikalingų priemonių sumažinti jo orą šilumos taršos kiekį, pažaboti sunkiąją pramonę, kuri yra didžiausia

tos taršos kaltininkė. Šį mėnesį Škotijoje vyksiamie aštuonių turtingųjų valstybių vadovų susitikime prez. Bush jau nepaneigė fakto dėl klimato atšilimo, tik dar vis atsakė atitinkamai veikti.

Nesunku kalbėti apie klimato atšilimą, kai oro temperatūra peršoka 100° F ribą. Orams rudenio atėjus, ši tema vėl nuslinks į užkulius. Šiame Amerikos vidurio valstijų plaka dar viena gamtos ryškė: sausra. Ūkininkai tikisi prarasti apie 75 proc. pasėlių derliaus. Prisimenant, kiek kainuoja skystasis kuras traktoriams bei kitoms ūkio mašinoms, prisimenant sėklų ir trąšų kainas, tokia vasara atneša daug nuostolių. Dirbantys žemę gerai žino, kiek tas darbas yra rizikingas. Ne vien dėl sausros, bet pasėlių tyko vėlyvos šalnos, kritulių perteklius, įvairūs kenkėjai. Žmogus gali berti sėklą į dirvą ir tikėtis derliaus, bet ne visada jo lūkesčiai išsipildo.

Gera, kad Čikaga šliejasi prie didžiulio, gėlo vandens ploto, kuris ir sausiausiais metais padovanoja ne tik miestui, bet ir placioms apylinkėms pakankamai vandens. O ką turi daryti vietovės, kurios pasikliauja šuliniais ar įvairiais tvenkiniais? Sakoma, kad vienas greičiausiai augantių JAV miestų yra Las Vegas (Nevada), kuris būtent stovi dykumoje, drėkinamas dirbtiniu būdu. Koks bus tokių miestų likimas, jeigu tikrai gamtos veikla sutriktų dėl klimato atšilimo ar kitų priežasčių. Pats laikas, kad žmogus pradėtų gerbti jam Dievo duotas dovanas.

Karščių metu atitinkamos miestų įstaigos prašo susirūpinti vyresnio amžiaus kaimynais, pažįstamais, giminaitiais ir patikrinti, ar jiems nereikia pagalbos. Tuo patarimu turėtų pasinaudoti ir lietuviai — juk turime daug vyresnio amžiaus savo tautiečių, kurie gyvena vieni. Šiandien pat jiems paskambinkite arba apsilankykite ir pasirūpinkite jų gerove. Tai mūsų visų šventa pareiga.

VIENO GYVENIMO FRAGMENTAS

BRONIUS ŽALYS

Nr. 28

Iš karininkų suolo — priešaky — pakyla majoras Burmann, bataliono vadas. Apsidairo. Ten, gale salės, stovi stati 50-mečiai, statybos kuopų, prailę vyrai, suoluose sėdi jauni ryšininkai...

— OT vyrai, pakelti rankas! — suskamba įsakmus majoro balsas.

Rankos pakyla į viršų.

— Tučiuojau aplėisti salę! Kitų kariuomenės dalinių vyrai, pakelti rankas!

Dar sykį pakyla rankos.

— Aplėist salę!

Daugelis dar nenori įsakymo vykdyti, stengiasi užsislepti. Majoras užsiunta.

— Kai mano dalinio vyrai per ištais dienas dirba prie barakų statybos, dirbą visus kitus darbus, jūs žaidiate futbolą. Dabar, mums paskirtą dieną atėjus į kino salę, mes, kurie ją statėme, neturime vietos net atsistėti! Marš iš salės į futbolą aikštę!

Salė akimirka ištuštėjo. Pranyksta už plaučių salės durų OT, pranyksta ryšininkai, „spaudžia“ puskarininkai ir viršilos, ir mes gauname žmoniškai atsistėti.

Birželio 14 d.

Linkams mūsų kambaryje. Šiandien paskutinį kartą geriame degtinę. Daugiau nebeausime, uždrausta išduoti. Mūsų patalpoje gyvena vokiečių Gotfrid, savo kažką panašaus į prakalbą tautos vienmintiams ir vienmintėms, apie vokiečių tautos galingumą ir negalimą kapituliaciją! Iš tos pilnos ironijos „prakalbos“ visi pasiunta juoktis. O man prisimena kažkada kažkur skaitytą Hitlerį žodžiai: „Wir wollen stets entschlossen sein zu handeln, jederzeit bereit, wenn es notwendig ist, zu sterben, niemals gewillt zu kapitulieren!“ Bet nevisuomet „tautos vadų“ žodžiai išsipildo!

Birželio 15 d.

Iš po vakarykštės nakties III kuopoj daug kas sudaužytomis galvomis — su vokiečiais susimušę buv. vertėjas Boka (klaipėdietis lietuvis, visą laiką save laikęs vokiečiu); aptrankęs tris viršilas ir pats gavęs kėdę nuo jų į galvą... Po to, tų patių viršilų akivaizdoje, nusiplėšė nuo uniformos erezlius, antpečius ir UVd raištį, šaukdamas, kad, buvau ir būsiu lietuvis, o ant jūsų visų vadų ir tautos — š!.. Tik per savo kvailumą jūs ir karą pralaimėjote!

Šiandien per patikrinimą jis jau buvo drauge

su lietuviais, spėjęs net trispalvį skydelį užsisinti ant rankovės.

Naktį ėjau sargybą — du sargybiniai, vienas šautuvas ir tas neužtaisytas — šoviniai kišenėje. Jį nešame vienas valandą, kitas — kitą. Lietus pila kaip pasiutęs ir nuo mano guminių apsiausto apykaklės vanduo, patekęs po drabužiais, srovėmis nuteka per nugarą.

Kurie turėjo, atidavė į raštinę pinigų, nes norvegai išleido potvarkį, kuriuo draudžiama už krašto išvežti kronas. Už atiduotus pinigų išduodami kvitai. Aš pinigų neturėjau, nes vakar paskutinius išleidau už banginio lašinius.

Birželio 21 d.

Juokiasi velniai iš belaisvio dienų... Nuo šiandien begausime tik po 1/6 kepaliuko duonos dienai. Gaunama duona taip suplekusi, kad pusę gaunamos normos tenka išmesti, nes negali valgyti. Bulvės ir sėtiniai, kuriuos gauna virtuvė — perpus supuvę. Daugumas vyrų gautas cigaretes keičia ant maisto, žuvies taukų, banginio lašinių arba ruonio mėsos — išmokome valgyti viską! Maistą turbūt sumazino, numatydami ilgesnį užtrukimą Norvegijoje, o norvegai, sako, iš anksto pareiškė, kad maisto jie vokiečiams neduos. Be to, didelius maisto kiekius sunaudojo buvę lenkų ir rusų belaisviai, kurie ir dabar dar duonos gauna po 1/2 kg dienai.

Mūsų dabar gaunamoji duonos norma lygi prieš pat kapituliaciją buvusiai rusų belaisvių normai. O darbo statybos batalionų vyrams pakanka — spygliuotų vielų užtvarkų nuėmimas, senų barakų griovimas ir naujų statymas. Kaimyninio bataliono vyrai dirba pas norvegus prie eglačių sodinimo, ravėjimo ir t.t. Visur viskas daroma taip, lyg mes čia dar turėtume išbūti mažiausiai pora metų. Mūsų batalionas pradėjo statyti 100 vyrų baraką žiemai, kasami šuliniai, tvarkomos aikštės, daromi keliai ir takai.

Širyt per patikrinimą viršila surašė norinčius mokytis prancūzų ir anglų kalbos. Užsirašiau ir aš į anglų kalbos kursą. Gediminui (Bateikiui) padedant, gal pavyks nors pradmenis padaryti?

Šiandien mūsų globos karininkas buvo nuvykęs pas norvegų policiją (kurios žinioje mes laikinai esame), o iš ten buvo nugabentas pas Rognan ruožto komendantą, kažkokį pulkininką. Jam buvo įteikta mūsų deklaracija dėl atsisakymo.

Bus daugiau.

RELIKVIJŲ SUGRĮŽIMAS I SENĄJĄ PREZIDENTŪRĄ

Pirmosios Lietuvos Respublikos Prezidentūros istorinis pastatas, statytas kaip carinės Rusijos gubernatoriaus Kauno rezidencija dar XIX a. Lietuvai reikšmingiausias šio pastato laikotarpis prasidėjo tada, kai 1919 m. sausio dienomis silpną Lietuvos kariuomenę, spaudžiamą bolševikų buvo priversta apieisti Vilnių, visas besikuriančias valstybės institucijas laikinai perkelti į Kauną. Istorijoje tai ne pirmas kartas, kai Kaunas tapo svarbiu valstybės išlikimo garantu. Beje, ir ne paskutinis. Istorijos vingiai lėmė jam suvaidinti reikšmingą vaidmenį ir 1941 m. birželio 23 d. sukilimo dienomis, ir 1991 m. sausio 13-ąją, perimant sovietinių tankų kruviną ataką užimto Vilniaus televizijos centro funkcijas.

Prezidentas ir jo kanceliarija dirbo čia visą nepriklausomos valstybės egzistavimo laiką, iki 1940 m., kai birželio 15 dieną prezidentas Antanas Smetona, nesutikęs su sovietinio ultimatumo reikalavimais, pasitraukė iš Lietuvos. Tiesa, marionetinis „prezidentas“ Justas Paleckis kurį laiką, iki karo pradžios, naudojo šiuo pastatu. Jam teko ir „pareiga“ likviduoti visus Lietuvos valstybingumo ir nepriklausomybės požymius: valstybines institucijas, Lietuvos kariuomenę, Lietuvos banką, monetų kalyklą, šaulių sąjungą, visas partijas, tautines

ir visuomenines organizacijas. Pirmiausia buvo „reorganizuota“ Prezidentūra ir jos kanceliarija. Visi asmeniniai prezidento daiktai, jam įteiktos dovanos, suvenyrai, net stalo reikmenys, lygiai kaip ordinų kanclerio Pijaus Bielskaus žinioje esančios valstybinių apdovanojimų ženklų atsargos, buvo paslėpti nuo žmonių akių Vytauto Didžiojo kultūros muziejaus (dabar Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus) spėfonduose. Toks pat likimas ištiko ir Kauno monetų kalyklos spaudus, monetų projektus ir bandomuosius pavyzdžius. Jų saugojimo režimas buvo toks griežtas, kad per 50 sovietinės okupacijos metų, iki atstatytos

1990 m. Nepriklausomybės, niekas, netgi mokslininkai nežinojo, dargi nenujautė apie slepiamas relikvijas. Idomu tai, kad muziejaus spėfondą ir jo slaptąjį režimą muziejaus direktorius prof. Paulius Galunė, vėliau Petras Stauskas puikiai panaudojo, paslėpdami nuo budrių sovietinių kontrolierių ir taip išsaugodami iki geresnių laikų apie 600 lietuviškų organizacijų vėliavų... Gausiai subarstytos naftalino, jos buvo laikomos krautinėse skryniose, viršuje pridengtos tautiniais raštais išmargintomis prijuostėmis, staltiesėmis ir rankšluosčiais.

Ir štai geresni laikai atėjo. Nuo liepos 1 d. po įvairių peripetijų senosios Lietuvos Prezidentūros pastatas perduotas Nacionaliniam M. K. Čiurlionio dailės muziejui. Oficiali perdavimo ceremonija įvyko liepos 2 d. Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma Adamkiene, dalyvaudant JAV ambasadoriui Lietuvoje Stephen Mull, Kauno miesto merui Arvydui Garbaravičiui, muziejaus direktoriui Osvaldui Daugeiui iškilmingai „pavertė“ Prezidentūrą kultūros įstaiga, kuri tarnautų Lietuvos žmonėms, skelbtų Lietuvos valstybingumo istoriją. Savo kalboje prezidentas Valdas Adamkus pabrėžė, kad Prezidentūros rūmai dvelkia Lietuvos valstybingumo dvasia, o istoriniai įvykiai mus visus stiprina ir įpareigoja. Baigdamas prezidentas pasakė: „Atidarydami šios Prezidentūros duris visuomenei, atidarome duris atečiai. Čia apsilankiusieji galės sustiprinti patriotizmo jausmą. Muziejaus direktorius O. Daugeis pristatė muziejaus naujojo filialo vedėją Birutę Garbaravičienę, kuri pateikė savo viziją, kaip paversti Kauno Prezidentūrą ne „senienų sandėliu“, bet mokslo židiniu, kad ji tarnautų edukologijai, kaip svarbių miesto ir valstybės renginių vieta.

Po to visi svečiai apžiūrėjo

Kauno Prezidentūros perdavimo Nacionaliniam M. K. Čiurlionio dailės muziejui svarbiausia akimirka: kalba LR prezidentas Valdas Adamkus, iš kairės: Kauno meras Arvydas Garbaravičius, Alma Adamkiene, prez. Adamkus, Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus filialo Kauno Prezidentūroje dir. Birutė Garbaravičienė, JAV ambasadorius Lietuvoje Stephen Mull ir kiti.

turtinę parodą, simboliškai pavadintą „Sugrįžtančios relikvijos“. Joje išstatyti ne tik prezidento Antano Smetonos įsteigti prizai (sporto žaidinių taurės, 1939 m. Europos krepšinio čempionų taurė, Lietuvos rinktinės istorinės pergalės deka likusi Kaune) asmeninės dovanos, gautos jubiliejų progomis, suvenyrai, bet ir prezidento K. Griniaus pirmosios žmonos Juosės suvalkietiško prijuosčių kolekcija, prezidentų Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus portretai, tautinių organizacijų, studentų korporacijų vėliavos. Parodoje iliustruojamos fotografijos, kuriose užfiksuoti užsienio ambasadorių akreditavimo Kaune ceremonijų momentai.

Ypatingą susidomėjimą sukėlė istorinėje Lietuvos vyriausybės paskutiniojo posėdžio salėje eksponuojama valstybinių garbės ženklų — ordinų,

medalių — kolekcija, kurios pagrindą sudaro anuometinės Ordinų kanclerio atsargos, sugrįžusios į savo pirmąją vietą. Tai pati geriausia ir pilniausia Lietuvos valstybinių garbės ženklų ekspozicija, chronologiškai parodanti jų raidą, pradedant 1920 m. teiktais bronziniais Vyties kryžiais ir baigiant ypatingai puošniu dailininko Jono Juozo Burbos sukurto ir Šveicarijoje pagaminto Vytauto Didžiojo I laipsnio ordinu su auksu grandine. Ne mažesnę įspūdį daro Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino abiejų laidų ordinų bei medalių, Prekybos, pramonės ir amatų rūmų žymenų — Darbo žvaigždės ordino visų laipsnių ir jo medalių rinkiniai.

Pažymėtina, kad Lietuvos valstybinių apdovanojimų ekspozicija puošia ir žymių valstybės ir visuomenės veikėjų giminių Nacionaliniam M. K.

Čiurlionio dailės muziejui padovanoti garbės ženklai bei jų apdovanojimo diplomai. Paminėtini „Lietuvos aidas“ redaktoriaus, sovietinio tremtinio Valentino Gustainio, Lietuvos užsienio referentės, Eltos direktorės Magdalenos Avietėnaitės, sovietų nukankinto karo lakūno Stašeno apdovanojimai.

Liepos 5 d. naujoji paroda Kauno Prezidentūroje pristatyta ir plačiai visuomenei. Parodoje apsilankę ir su dideliu susidomėjimu ją apžiūrėję buvo Lietuvos ambasadorius prie Šv. Sosto Kazys Lozoraitis, Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataro Petro Klimo sūnus Petras, Kazimiera Galaunienė, Sigitas Smetonaitis-Petruskienė, žymūs meno ir kultūros atstovai, užsienio lietuviai.

Prof. Stanislovas Sajauskas
Nacionalinio
M. K. Čiurlionio dailės
muziejaus numizmatas

Ordinų ir medalių ekspozicijos fragmentas Kauno Prezidentūroje.

S. Sajausko nuotraukos.

Mūsų daržai ir darželiai
Paruosia žaliąnykštis

AR REIKIA TRĘŠTI?

Klausimas. Kažkur girdėjau, kad po liepos mėnesio pabaigos nereikia tręšti rožių. Aš visą vasarą periodiškai rožes ir kitas gėles laistau tirpiomis trąšomis. Ką daryti?

Atsakymas. Tiek rožės, tiek daugiametės gėlės nebereikia tręšti po liepos pabaigos, ypač šimtmet, kai oras labai karštas ir sausas. Augalai negali pilnam trąšų sunaudoti ir jos persotina žemę, kenkia šaknims.

Kodėl lapai be spalvos?

Klausimas. Laistau visus savo žemaugius vaismedžius ir krūmius kiek tik įmanoma ir, rodos, nei vienas nekencia dėl vandens stokos, tačiau daugumos lapai tarytum papilkeję (ypač apacioje), nėra gražios žalios spalvos. Žinau, kad tai ne pelėsinis grybelis, nes medžių ir krūmų lapų jis nepuola, tai kas gali būti to augalų lapams? Gal reikia kokių specialių trąšų?

Atsakymas. Manau, kad medžius apniko voratinklinės erkutės, angl. „spider mites“. Jos tokios mažos, kad be padidinamojo stiklo sunku įžiūrėti, bet jų pėsakus lengva rasti. Atverskite tą „bespalvių“ lapų antrąją pusę ir pažiūrėkite prieš šviesą. Jei pamatysite, kad jie padengti tarytum plo-

nyčiais voratinkliais, žinosite, jog tai voratinklinių erkių darbas. Užuot nuodų, paleiskite vandenį iš švirkšto į lapų apačią. Erkutės nemėgsta drėgmės, tad sausą vasarą (kaip šimtmet) yra jų metas. Beje, didelės žalios medžiagos jos nepadarė, bet geriausia visais kenkėjais atsikratyti kiek galima greičiau. Todėl bent dukart per savaitę nupurškite savo vaismedžius paprastu vandeniu (iš apacios ir viršaus) — erkutės išnyks.

Apskritai, neskubėkite su nuodais, vos tik daržuose ir darželiuose pasirodys koks kenkėjas. Didžiąją jų dalį galima sunaikinti kitais būdais. Be to, kai vasara karšta ir oras sausas, nuodai labiau pakenks augalams, negu juos graužiančioms kenkėjams. Ypač reikėtų vengti purškimo valgomuosius augalus: daržoves, prieskonius ir pan. Tam tikra dalis nuodų vis tiek pasilieka ant vaisių ir lapų, isigeria į jų audinius.

Pvz., ne tik voratinklinės erkutės, bet ir amarai (aphids) galima nuo augalo pašalinti stiprią vandens srovę. Neseniai gavau klausimą, ką daryti, kad vadinamieji japoniški vabalai (Japanese beetles) apniko avietes, rožes ir kai kuriuos kitus augalus.

Šie vabalai pasirodė mūsų daržuose ir soduose maždaug liepos viduryje ir gyvena iki pirmųjų šalnų. Juos nesunku atpažinti: yra kietas šarvėlis, apvalus, spindintys rudai žalsvu atspalviu, nemazо dydžio (apie 1/4 colio diametro). Ėda lapus, žiedus ir net uogas. Patelės padeda kiaušinėlius į žemę. Maždaug rugpjūčio mėnesio viduryje išsiritę nedideli balti vikšreliai, kurie minta augalų šaknimis. Taigi, šie vabalai mūsų sodams ir daržams kenkia dvigubai: suaugusieji graužia lapus, žiedus ir vaisius, o jų „vaikai“ — naikina šaknis.

Galima augalus purkšti specialiais nuodais, jeigu jau kitos išeities nėra ir vabalų labai daug. Geriausia juos nupurkšti, „paskandinti“ muiluotame vandenyje. Pajutę pavojų, šie vabalai ginasi dviem būdais: jei tik įmanoma, panaudoja sparnus, kurie yra paslėpti po kietais antsparniais, bet netrukdo vabalui greitai skristi, arba krinta tiesiai žemyn. Pastaruoju „apsigynimo“ būdu galima pasinaudoti, norint japoniskais vabalais atsikratyti.

I giloką stiklainį arba skardinukę įpilti vandens (ne daugiau kaip ketvirtį indo), įpilti į jį šaukštelį skysto skalbimo arba indų plovimo muilo (tinka ir muilo milteliai), išleisti į daržą ir, pamėčius vabalus ant augalo, atsargiai pakišti po lapais indą, o tada augalą truputį pajudinti. Vabalas įkris į skystį. Geriausia vabalus „rinkti“ anksti ryte, kol dar nėra labai šilta ir jie nejudrus, bet galima bet kuriuo dienos metu.

Nepatartina pakabinti specialiai vabalams rinkti skirtus maišelius (Japanese beetle traps), nes tuo būdu į savo daržą ar sodą priviliosite vabalus

net iš tolesnių apylinkių. Mat prie to maišelio yra prietaisas, „kvepiantis“ japoniskų vabalų patelėmis, tad patinai, kurie tik kvapą užuodžia iš labai toli, skrenda „merginų paieškoti“. Žinoma, atsiradę sode ar darže, pasivaikšins ir ten esančiais augalais. Žmonės, kurie panaudoja šiuos maišelius, džiaugiasi, kad surenka daug vabalų, bet nepagalvoja, kad tie vabalai „ne vietiniai“, o atskridę iš kitur.

Daugiametės gėlės pavėsui

Klausimas. Per kelis metus suaugo medžiai mūsų kieme ir dabar yra daug pavėsio. Gal galėtumėte pasiūlyti kokių daugiamečių augalų, kurie nebijo pavėsio arba bent pakencia, jeigu ne visą dieną apšviečia saulė.

Atsakymas. Vienas įdomesnių, gražių žydinčių daugiamečių augalų yra plukė, angl. ir lot. *Anemone*. Plukių yra dviejų rūšių — siauralapės, panašios ir ramunės, ir platalapės, kurių žiedlapiai primena augonas. Siauralapės plukės dauginamos šakniagumbiais — jų galima pirkti ir pavasarį, ir rudenį. Platalapės dauginamos šakniastiebiais. Netvarkomos jos gali labai išsiplisti ir užgožti visą darželį.

Štai dar keletas pasiūlymų: Arunkas, angl. „Goats-beard“, lot. *Aruncus*. Tinka lysvių pakraščiams apsodinti. Lapai švelniai žalsvi, žiedai su sitelke į gelsvas, plunksnų pavidalo šluoteles, tikrai primena „ožkos barzdą“.

Astilbė, angl. ir lot. *Astilbe*. Mėgsta derlingą žemę, lapai giliai karpyti, žiedai — tamsiai raudoni, rausvi, balzganai — su-

sitelkę smulkiais sluotelėmis. Gražiai atrodo ir peržydėję, tad galima palikti iki rudens.

Bergenia, angl. „Bergenia“ arba „Morning Red“, lot. *Bergenia*. Jei po medžiais niekas neauga, bergenijos vis tiek tarpsta ir jų lapai užkloja visą žemę. Plinta gan greitai ir nustelbia piktžolės, tad nereikia ravėti lysvių. Žydi pavasarį gražiomis, šiek tiek hiacinthus (jacinthus) primenančiomis, kekėmis, bet žaliuoja visą vasarą.

Blakežudė, angl. „White Pearl“, „Bugbane“, lot. *Cimicifuga*. Šis įdomiu vardu pavadintas augalas žydi į sluoteles panašiais baltais žiedynais, lapai giliai karpyti. Mėgsta drėgną dirvožemį.

Pakalnūtė, angl. *Lily of the Valley*, lot. *Convallaria majalis*. Auga bet kur, net ir viščiame pavėsyje. Turbūt visi pažįstame jos gražiai žalius, kiek tulpes primenančius, lapus ir kvepiančių baltų varpelį žiedų „vėrinėlius“. Tačiau pakalnūtės labai plečiasi (seklomis ir šakniastiebiais), todėl reikia jas stipriai kontroliuoti. Be to, visos šio augalo dalys labai nuodingos (ypač ir raudonas uogas panašios seklos).

Vingirykštė, angl. „Meadowsweet“, lot. *Filipendula vulgaris*. Žydi birželio-liepos mėn. Lapai plunksniški, žiedai balkšvi, rausvi, net dvispalviai pilnaviduriai, primena šluoteles. Augalas nereiklus, bet jam būtina nuolatinė drėgmė ir bent dalį dienos pavėsis.

Melsvė, angl. „Hosta“, lot. *Hosta lancifolia*. Apie melsvės jau rašėme anksčiau. Tai puikiausias augalas pavėsui — nereikalauja daug priežiūros, visuomet gražiai atrodo, o vasaros viduryje pasipuošia melsvų ar baltų žiedų varpeliais.

SKELBIMAI

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Auksė S. Kane, Vilma Jarulienė, Virginija Smurkaitienė kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654/773-581-8654

SIŪLO DARBĄ

Reikalinga subrendusi moteris namų šeimininkės darbui profesionali šeimoje: namų ūkio priežiūra ir organizavimas, maisto gamybos bei paauglių mergaitės transportacija po pamokas. Būtina turėti savo mašiną, susikalbėti angliskai ir turėti patyrimą Amerikoje. Darbas kasdien, nuo 1 iki 6 val. vak. Tel. 773-599-0006 po 7 val. vak.

Pro Care
Live-in companion for sick 25 yrs old girl. 6 days/\$720 (cash). Requirements: good English, American DL, legal (travel to Mexico), age: 21-25. Tel. 847-391-4164.

IŠNUOMOJA

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$670-\$710; 2 mieg. — \$770-\$810. Tel. 630-910-0644, Jana.

IŠNUOMOJAMAS
4 kamb. 2 mieg. butas Brighton Park Tel. 773-847-1695

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight	Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.
Auto Export	Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.
Air Freight	Automobilių perkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.
Small Packages	Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.
Trucking	Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

RYGA

Rygos vykdomasis direktorius Eriks Škapsars siūlo Latvijos pirmajai partijai įtraukti į įstatymą normą, draudžiančią seksualinių mažumų atstovams rengti eitynes. E. Škapsars sakė, kad, duodamas leidimą geėjams ir lesbietėms rengti eitynes, jis veiktų pagal įstatymus. Po skandalo dėl to, kad buvo išduotas leidimas šeštadienį Rygoje surengti homoseksualistų eitynes, partijos vadovas Ainars Šlesers pareiškė paraginsias partijos valdybą išnagrinėti klausimą dėl pasitikėjimo E. Škapsars. Rygos dūma iš pradžių leido „Riga Pride 2005“ dalyviams surengti eitynes, bet po to leidimą atšaukė.

LONDONAS

Britų policija karštingai ieško keturių asmenų, kurie praėjusią savaitę bandė susprogdinti bombas traukiniuose bei autobuse ir kurie gali vėl bandyti surengti tokias išpuolis. Pareigūnams pradendant nuogastauti, kad Londonas ilgą laiką tapo islamistų kovotojų taikiniu, detektyvai mano, kad šie įtariamieji vis dar yra Didžiojoje Britanijoje ir gali slapstytis sostinėje. Minimi vyrai praėjusį ketvirtadienį, lygiai dvi savaites po to, kai per ankstesnius mirtinųjų išpuolius, siejamus su „al Qaeda“, žuvo 52 žmonės, mėgino susprogdinti bombas trijuose metropolito traukiniuose ir autobuse. Pranešimų, kad laisvėje vaikšto ir penktasis tokiems išpuoliams parengtas mirtininkas, patvirtinti neįmanoma.

ROMA

Popiežius Benediktas XVI vasarnamyje Šiaurės Italijoje žurnalistams teigė, kad teroristiniai išpuoliai Londone ir Egipte, „nėra nukreipti prieš krikščionybę“. „Man atrodo, kad jos turi bendresnį motyvą“, atsakė popiežius, kai buvo paklaustas, ar šias atakas galima laikyti antikrikščioniškomis. 78 metų po-

piežius taip pat pažymėjo, kad nereikėtų pasmerkti islamo tik dėl to, kad kai kurie jo išpažinėjai religiniais principais grindžia savo smurtą. Katalikų Bažnyčios vadovas pasmerkė šias atakas „kaip nusižengimą Dievui ir žmonijai“.

JAV

WASHINGTON, DC

Į formuojamas Irako policijos pajėgas priimama pernelyg daug naujokų, kurie yra padarę nusikaltimų, nerastingi ar net dalyvauja sukilime, teigiama JAV vyriausybės ataskaitoje, kurią cituoja žurnalas „Time“. Efektyviai funkcionuojančių policijos pajėgų suformavimas yra pagrindinis JAV strategijos, pagal kurią Irakas turi sugebėti perimti vis didesnę atsakomybę kovojant su sukilėliais, klausimas. Kaip rašoma rugpjūčio ataskaitoje dėl padarytos pažangos, nors irakiečių policininkų rengimas pagerėjo, dar liko rimtų problemų. Be kita ko, nurodyma, kad tik pusė Irako policijos batalionų gali vykdyti operacijas prieš sukilėlius.

RUSIJA

MASKVA

Buvęs Rusijos premjeras Michail Kasjanov išplatino pareiškimą spaudai, kuriame apkaltino valdžią taikant politinio lauko „valymo“ strategiją. „Aš sugrįžau į Maskvą, nepaisydamas, kad man grasinama. Neturiu jokių abejonių, kad planingai vykdoma šmeižikiška kampanija diskredituoti mane, pagrįsta melu ir faktų iškreipimu, įeina į bendrą valdžios strategiją“, sakoma M. Kasjanov pareiškime. Pirmadienį M. Kasjanov sugrįžo į Maskvą po atostogų ir taip pakomentavo iškeltą baudžiamąją bylą, kurioje minima jo pavadė. Daugelis politologų daro išvadą, kad prokuratūra suaktyvėjo dėl M. Kasjanov politinių ambicijų, nes jis neatmetė galimybės iškelti savo kandidatūrą per prezidento rinkimus.

Iš Rusijos grįžęs vadovas perėmė krinkančios partijos vairą

Atkelta iš 1 psl. Rusijoje viešėjęs „darbiečių“ vadovas V. Uspaskichas.

„Pirmininką gali pakeisti tik suvažiavimas. Arba — mažų mažiausia taryba, kuri gali pvesti kuriam nors laikinai eiti pirmininko pareigas, kol bus sušauktas suvažiavimas. Bet juk kol kas niekas nešaukia nei tarybos, nei suvažiavimo. Jei tai nevyksta, visos kalbos yra tuščios ir nauja intriga“, sakė V. Uspaskichas.

Į Rusiją V. Uspaskichas buvo išvykęs po to, kai dėl interesų

konflikto pasitraukė iš ūkio ministro posto bei Seimo.

Iš valstybės postų pasitraukęs V. Uspaskichas liko vadovauti daugiausia vietų Seime turinčiai Darbo partijai, kuri po Seimo rinkimų su socialdemokratais, socialliberalais bei Valstiečių ir Naujosios demokratijos sąjunga sudarė valdančiąją koaliciją.

Komentuodamas savo asmeninius nemalonumus dėl neva Rusijoje įgyto aukštojo mokslo diplomo, V. Uspaskichas po partijos prezidento posėdžio pa-

ARTIMIEJI RYTAI

DUBAI

Atsakomybę už sprogimus Egipto Sarm el Sheikh kurorte, per kuriuos žuvo mažiausiai 63 žmonės, prisiėmė jau antra islamistų grupuotė, rodo internete paskelbtas pareiškimas. Jame sakoma, kad minimus išpuolius, per kuriuos žuvo mažiausiai septyni užsieniečiai, įvykdė grupuotė, pasivadinus „Egipto mudžahidai“. „Sakome žydams ir krikščionims, kad jie turi 60 dienų išsinešdinti iš Egipto“, nurodoma jame ir priduriama, kad ankstesnis pareiškimas dėl atsakomybės prisiėmimo buvo klaidingas.

AZIJA

MANILA

Filipinų opozicijos parlamentarai parlamente pateikė prezidentės Gloria Arroyo apkaltos projektą, kuriame ji kaltinama apgaule per rinkimus ir korupcija. Apkaltos projekte pateikiami įtarimai, jog šalies vadovė susitarė su rinkimų pareigūnais pataisyti 2004 m. gegužės vykusio prezidento rinkimų rezultatus, o jos šeima kaltinama gavusi lėšų iš nelegalaus lošimo verslo organizacijų. Pagrindinis apkaltos iniciatorius, Kongreso narys Ronaldo Zamora, sakė esąs tikras, kad trečdalis iš 235 Atstovų Rūmų narių palaikys siūlymą ir šalies aukštuosiose parlamentinėse rūmose, Senate, prasidės visavertis tyrimas ir prezidentės teismas.

BEIJING

Kinijos pietuose, Sechan provincijoje nuo nežinomos ligos mirė 17 žmonių, dar 12 sunkios būklės yra ligoninėje. Jiems nustatyti tokie patys požymiai. Birželį ir liepą dvidešimt ūkininkų iš provincijos dviejų miestų buvo paguldyti į ligoninę dėl aukštos temperatūros ir vėmimo. Aukšti provincijos medicinos institucijų pareigūnai neigia, kad ūkininkų mirtis susijusi su paukščių gripu ar SARS.

reikė, jog diplomą jis turi. Be to, V. Uspaskichas teigė, kad Lietuvos ambasada nuslėpė du su jo diplomu susijusius raštus. Artimiausiu metu jis ketina tiesioginiame televizijos eterioje parodyti ir diplomą, ir raštus. Žurnalistams diplomą parodyti jis atsisakė, nors teigė turintis su savimi.

Pasak Darbo partijos vicepirmininko Viktoro Muntiano, per partijos prezidento posėdį diplomą bei per Lietuvos ambasadą siųsti raštai buvo parodyti.

kurso rezultatus, net keletą jų įtraukė į komisiją.

„Ūkininkai balsuos už finansinę projekto dalį, likusieji — už kūrybinę“, tokį atsakymą rado A. Z. Kaminskas, kelis kartus perklaustas, ką bendra buhalteris turi su Lietuvos įvaizdžio formavimo strategija ir ar jam nepritrūks sugebėjimų vertinti valstybės įvaizdžio strategijos siūlančius projektus.

instituto direktorius Henrikas Mickevičius. Jis įsitikinęs, kad XXI a. nebeliko jokių rimtų motyvų neleisti žmonėms rašyti pavardės taip, kaip jie nori.

„Jei kiekviena šalis reikalauja rašyti pavardę tik jų rašmenimis, kaip reikalauja Lietuva, kils chaosas“, įsitikinęs H. Mickevičius.

Kitose šalyse tautinių mažumų pavardės ir vardai rašomi originalio forma.

PENSIJŲ SISTEMA LIETUVOJE NEUŽTIKRINA SOCIALINIŲ GARANTIJŲ

KESTUTIS PRANCKEVIČIUS

Mūsų šalyje iki šiol netyla ginčai ir aistros dėl socialinės apsaugos bei ekonomikos specialistų daugiau nei prieš metus parengtų dviejų svarbių įstatymų, ateityje nulemsiančių dabartinės ir būsimos kartos gyventojų socialines garantijas sulaukus senatvės. Kaip žinia, buvusi ankstesnė Vyriausybė iš esmės pritarė Pensijų kaupimo ir Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymams ir juos pateikė svarstyti Seimui. Pagal šiuos dokumentus nuo pernai sausio 1 d. atverė galimybę kaupti lėšas senatvei ne tik valstybės išlaikomoje „Sodroje“, bet ir kartu kaupti savo asmeninėse sąskaitose pačių gyventojų pasirinktose pensijų fonduose arba gyvybės draudimo bendrovėse. Toks ilgai lauktas žingsnis buvo žengtas praėjus geram pusmečiui nuo to laiko, kai Seimas patvirtino Pensijų sistemos reformos įstatymą, leidusį nuo 2004 m. pradžios veikti savanoriško kaupimo fondams.

Socialinės apsaugos srities specialistų nuomone, nuo 1995 m. prasidėjusi garsioji pensijų reforma palietė tik valstybines (tarp jų ir socialinio draudimo), visuomenės kartų solidarumo principu veikiančias pensijas. Nevalstybinių kaupiamųjų pensijų fondų reglamentavimas ir steigimas ilgą laiką vis buvo atidėliojamas. Antra vertus, pastebėta, kad pagal iki šiol galiojančią pensijų sistemą, dar neįmanoma išspręsti dviejų itin svarbių pensijų sistemai keliamų uždavinių — apsaugoti žmogų nuo kasdienio skurdo, garantuoti dėl senatvės, invalidumo ar artimųjų mirties prarastų pajamų kompensaciją.

Pensijų reforma būtina

Rengiant pagrindinius pensijų sistemos reformos teisinius, aktyviai prisidėjo įvairių valstybinių bei visuomeninių organizacijų ir institucijų specialistai, tarp jų ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos patarėjas dr. Teodoras Medaiskis.

Pasak šio pareigūno, reformuoti pensijų sistemą verčia elementarios gyvenimo aplinkybės. Ne paslaptis, jog didelė dalis darbingo amžiaus žmonių tebelieka už socialinio draudimo ribų. Vieni būna neapdrausti, nes to nereikalauja įstatymai, kiti gi dėl to, kad nepajėgia sumokėti bent minimalių socialinio draudimo įmokų, tretį, sulaukę senatvės ar invalidumo, bus nepakankamai ilgai mokėję pensijinio draudimo įmokas. „Pensijos Lietuvoje yra labai mažos, o pagrindinė (bazinė) dalis neužtikrina pragyvenimo minimumu tiems kas draudžiamas tik šiais daliais. Deja, ir papildoma pensijos dalis kol kas menkai galėtų pakeisti prarastas pajamas“, — argumentais dalijosi T. Medaiskis.

Jeigu valstybė tik didintų pensijas iš to pertekliaus, tai prisidėtų pernelyg didelių išpareigojimų, kuriuos ji vėliau nepajėgtų vykdyti. Todėl faktiškai tų lėšų padalijimas į asmeninę piliečių sąskaitą ir dabartinį pensininkų interesų tenkinimą — yra savotiškas kompromisas“, — samprotavo T. Medaiskis.

Pastaruoju metu Lietuvoje vykdomą pensijų reformą ir jos reikšmę visuomenės gyvenime nuosakiai vertinantis socialinių mokslų daktaras Arvydas Guogis pirmiausia pripažino, jog dėl privacių pensijų fondų ateityje galbūt labiau pasiseks dabartinei jaunajai kartai, o vyresnįjį nei 40 metų žmonių, sulauksiančių pensijinio amžiaus, padėtis gali tik pablogėti. Čia ir yra esminė problema — jau ir taip menkas solidarumo laipsnis mūsų visuomenėje dar labiau sumažės. Jį pasak A. Guogio, galima būtų sustiprinti didesnę dėmesį skiriant pirmajai pensijų pakopai — valstybiniam socialiniam draudimui. Tačiau liberalios politikos atstovai, pasiremami laisvosios

mas“, — argumentais dalijosi T. Medaiskis.

Daugelio socialinės apsaugos specialistų manymu, pensijų finansavimo našta kraunama beveik tik ant įmokų, priskaitomų nuo darbo užmokesčio. Šiuo metu „Sodrai“ kas mėnesį mokama 34 proc. įmokų nuo algos, pensijoms tenka 25 proc., o dar 9 proc. lieka kitoms išmokoms. Didžiausią jų dalį sumoka darbdavys, dėl to ir branginama darbo jėga, skatinamas neoficialus užimtumas. T. Medaiskio nuomone, dabartinės pensijų sistemos finansavimui išskyla nuolatinė grėsmė dėl blogėjančio mokesčių mokėtojų ir gavėjų santykio, sąlygoto visuomenės senėjimo, plintancio netradicinio (ne pagal darbo sutartį) užimtumo. Be abejo šie ir kiti faktoriai visuomenėje nekelia pernelyg didelio pasitikėjimo tegaliojančią pensijų sistema. Pašnekovas teigiamai įvertino dabartinės valdžios pastangas leisti nuo kitų metų šalyje veikti ir privatiems pensijų kaupimo fondams. Kaip žinia, pagal naujai priimtą įstatymą dalį socialinio draudimo įmokų gyventojai gali kaupti būtent ir šiuose savo pasirinktose privačiuose fonduose. Antraisiais reformos metais įmoka kaupiamajam draudimui sieks 2,5 proc. Kasmet ji įmoka didės 1 proc. ir 2007 m. ji sudarys jau 5,5 proc.

Ekonomikos specialistų prognozėmis artimiausiu laiku tikimasi sulaukti socialinio draudimo fondo pertekliaus, kurį valstybė turėtų racionaliai panaudoti — tam tikrą dalį tų lėšų atidedama į asmeninę gyventojų sąskaitą, o kita dalimi — didinama dabartinį pensininkų išmokas. „Jeigu valstybė tik didintų pensijas iš to pertekliaus, tai prisidėtų pernelyg didelių išpareigojimų, kuriuos ji vėliau nepajėgtų vykdyti. Todėl faktiškai tų lėšų padalijimas į asmeninę piliečių sąskaitą ir dabartinį pensininkų interesų tenkinimą — yra savotiškas kompromisas“, — samprotavo T. Medaiskis.

Je ne pro duris, tai per langą

Pastaruoju metu Lietuvoje vykdomą pensijų reformą ir jos reikšmę visuomenės gyvenime nuosakiai vertinantis socialinių mokslų daktaras Arvydas Guogis pirmiausia pripažino, jog dėl privacių pensijų fondų ateityje galbūt labiau pasiseks dabartinei jaunajai kartai, o vyresnįjį nei 40 metų žmonių, sulauksiančių pensijinio amžiaus, padėtis gali tik pablogėti. Čia ir yra esminė problema — jau ir taip menkas solidarumo laipsnis mūsų visuomenėje dar labiau sumažės. Jį pasak A. Guogio, galima būtų sustiprinti didesnę dėmesį skiriant pirmajai pensijų pakopai — valstybiniam socialiniam draudimui. Tačiau liberalios politikos atstovai, pasiremami laisvosios

emos pastorėmis gali tapti nuo 1994 metų. Dvasininkai, pasisakantys už moterų vyskupystę, tvirtina, jog nelogiška, kad moteris gali tapti pastore, bet jai uždrausta būti vyskupu. Priešinkai sako, jog vyskupas turi būti priimtinas visiems tikintiesiems, be to, tarp Jėzaus apaštalų moterų nebuvo. Jie grąšina, kad priėmus tokią sprendimą atsivers į katalikų bė.

Moterys Anglikonų bažny-

čios pastorėmis gali tapti nuo 1994 metų. Dvasininkai, pasisakantys už moterų vyskupystę, tvirtina, jog nelogiška, kad moteris gali tapti pastore, bet jai uždrausta būti vyskupu. Priešinkai sako, jog vyskupas turi būti priimtinas visiems tikintiesiems, be to, tarp Jėzaus apaštalų moterų nebuvo. Jie grąšina, kad priėmus tokią sprendimą atsivers į katalikų bė.

dpa-ELTA

DRAUGAS, 2005 m. liepos 26 d., antradienis

5

A + A JUOSEFA ANCIULIS PETRAITIS

Mirė 2005 m. liepos 24 d.

Nuliūdę liko: vaikai Dawn su Leo Spizzo, Greta Arriaga, Kęstutis Anciulis, Rita su James Kelly; 9 anūkai; 2 proanukai; seserys Jėdviga Rakstis, Jiėnė Mikalunas, daug dukterėčių ir sūnėnų.

A.a. Juosefa buvo žmona a.a. Vinco, uošvė a.a. Rudolph, sesuo a.a. Birutės Sakys.

Velionė pašarvota trečiadienį, liepos 27 d. nuo 2 v. p.p. iki 9 v.v. Robert J. Sheehy & Sons laidojimo namuose, 9000 W. 151st St., Orland Park, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, liepos 28 d. Iš laidojimo namų 9:15 val. ryto velionė bus atlydėta į St. Damian bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Robert J. Sheehy & Sons FH
Tel. 708-857-7878, www.sheehyfh.com

A + A Dr. KONSTANCIJA PAPROCKAITĖ-ŠIMAITIENĖ

Po ilgos ir sunkios ligos mirė 2005 m. birželio 23 d.

Giliame nuliūdime paliko: seserį Aleksandrą Makėtinienę su vyru Petru, dukterėčią Virgiliją Remeziene su vyru Evaldu ir sūnumis Dainiumi ir Arvidu, dukterėčią Kristiną Navickienę su šeima ir kitus gimines.

Nuliūdę artimieji

rinkos teoretikų siūlymais, keles metus aktyviai piršo steigti privalomojo kaupimo privacių pensijų fondus, atseit, tokių fondų įkūrimas būtų kaip pirmasis vykdomos pensijų reformos variantas.

„Labai gerai, kad tokio varianto nepavyko priimti. Valstybiškai mastantys politikai tikriausiai įsitikino, jog privacių pensijų fondų kūrimas yra rizikingas ir ekonomiškai nepagrįstas dalykas“, — teigė pašnekovas. Pasak jo, Rytų ir Vidurio Europoje reformuojant socialinės apsaugos sistemą, tik pusė šalių yra įsivedusios privalomą privacių pensijų draudimą, kitos šiuo atžvilgiu pasielgė kur kas atsargiau. Tačiau beveik visame šiame regione žaidimas dažniausiai vyksta į vienus vartus. Keisčiausia, kad net ir socialinės apsaugos sistemoje siekiama individualistinių, siaurų, stambių finansinių interesų atstovaujančių grupučių tikslų.

A. Guogis stebisi, kad privacių pensijų fondų idėjų nepavykus įslinkti pro duris, ji įsibrovė per langą — vietoje privalomo įvedus savanoriškus privacių pensijų fondus.

„Be abejo, reformuoti socialinės apsaugos sistemą ir mūsų šalyje būtina, nes vyksta sparčių gyventojų senėjimo procesas, blogėja demografinė padėtis, ne visada pakankamai gerai dirba ir iki šiol egzistuojanti valstybinė socialinio draudimo sistema. Laiku nesimeis jokių priemonių, po 20 ar 30 metų galėtume sulaukti itin skaudžių padarinių. Nors privacių pensijų fondų šalininkai pateikia nemažai ir racionalių siūlymų kaip pertvarkyti tą seną atgyvenusią sistemą, bet kai kurie jų argumentai man kelia nerimą, nes jie yra pernelyg vienpusiški, drastiški, netgi dvelkiantys savanaudiškumu. Kodėl nenorima išgirsti kitą nuomonę turinčių specialistų argumentų, nefinansuojami jų tyrimai?“, — teigė Arvydas Guogis.

Ką gi, galima būtų tik pasiguosti nebent tuo, kad

nepriimtas tas atkakliai pirštas radikalūs pensijų reformos variantas, kurio socialinės pasekmės galėtų būti labai pavojingos, ypač vidutiniosios bei vyresniosios kartos žmonėms“, — samprotavo A. Guogis.

Karti patirtis ir skaudžios pamokos

Dabartinį savanorišką privacių pensijų fondų idėjų realizavimą mokslininkas laiko vienu iš nedaugelio gerų ženklų mūsų valstybės padangėje. Atmetus kai kuriuos politinius, socialinius niuansus, tie fondai turi ir nemažai privalumų: kiekvienas pensijai besidraudžiantis asmuo įgyja platesnę pasirinkimo galimybę. Tačiau pašnekovui kelia nerimą kokioje ekonominėje, politinėje aplinkoje veiks tie fondai, nesvarbu, ar jie būtų valstybiniai ar privatus. Net ekonomiškai išsivysčiusiose šalyse kaupiamos pensijinės lėšos nuvertėja. Kaip pavyzdį jis paminėjo neseniai įvykusią finansinę grūtį vienos iš solidžiausių JAV verslo kompanijų — „Enron“ bei „Worldcom“ bendrovėse. Ši nesėkmė nusinėse daugelio tose bendrovėse dirbusių žmonių pensijas. Nevalia pamiršti ir 9-ajame dešimtmetyje D. Britanijoje atsitikusio didžiulio pensijų fondo bankroto, sudariusio skaudų smūgį ne vienam tūkstančiui šios šalies piliečių.

„Dar daugiau privacių pensijų fondų veiklos nesėkmių visiškai neseniai būta ir kai kuriose Lotynų Amerikos bei Vidurio Europos šalyse. Būtent JAV, Argentinos ekonomikos žlugimas prieš keletą metų yra labai glaudžiai susijęs su privacių pensijų fondų idėjos realizavimu. Įdomu, jog tos šalies ekonomikos reformatoriai beveik besąlygiškai tuomet vykdė Pasaulio banko ir Tarptautinio valiutos fondo nurodymus privatuojant socialinę apsaugą. Kokios pasekmės ten ir dabar jaučiamos, manau, neverta ne kalbėti“, — teigė Arvydas Guogis.

Atkelta iš 1 psl. Paaikėjo, kad Brazilijoje yra net juodaodžių Kleckowski. Visi jie turėjo vienodą pavardę, išskyrus iš Lietuvos atvykusius.

Grįžęs iš giminės suiegos T. Kleckovski nutarė kriepti ir tarptautinį teismą ir ginti savo teisę rašyti savo pavardę taip, kaip jo giminės atstovai visame pasaulyje tai daro jau 600 metų. „Mes nenorime atsisakyti savo garbingos šeimos istorijos

ir norime šią pavardę perduoti savo vaikams“, sakė M. Kleckovski.

Šis vilnietis nereiškia Lietuvai jokių materialinių pretenzijų, nes visi jo protėvių dvarai buvo konfiskuojami po kieviečio XVIII-XIX a. sukilimo. Daugelis šios giminės atstovų buvo ištremti į Sibirą.

Teisybės ieškantiems Tadeuš ir Michal Kleckovski atstovavo Žmogaus teisių stebėjimo

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

LIETUVIŲ FONDO PARAMA jaunimui. LF nuosirdžiai sveikina visus moksleivius ir studentus bei jų tėvelius mokslo baigimo proga. Gausus lietuvių jaunimo būrys, studijuojantis universitetuose ir kolegijose, susilaukė LF narių paramos, gautos LF stipendijų pavidalu. LF stipendijoms šiais metais paskyrė daugiau nei 120,000 dolerių ir toliau pasizada remti liuanistines mokyklas ir akademinių jaunimą. Kviečiame LF narius ir visus, kuriems rūpi lietuvių išlaikymas, pagerbti šių metų abiturientus ir absolventus įnašu į Lietuvos fondą. Susivieniję savo darbais ir lėšomis mes užtikrinsime LF tęstinumą ir sustiprinsime lietuvišką veiklą, kuria visi taip džiaugiamės ir didžiujamės. Maloniai prašome aukas siųsti šiuo adresu: Lithuanian Foundation, 14911 127th Street, Le-mont IL 60439, tel. 630-257-1616.

RUGPJŪČIO 21 D., SEKMADIENI, įvyks „Draugo“ metinė vasaros gegužinė tėvų marijonų sodelytė, Čikagoje. Maloniai prašome paaukoti įvairių daiktų loterijai, kuriuos galite atnešti į „Draugo“ administraciją. Administracijos adresas ir darbo laikas: 4545 West 63rd Street, Chicago, IL, nuo 8:30 v.r. iki 4:30 v.p.p. Tel. pasiteirauti 773-585-9500.

PROF. DR. VYTAUTAS BIELIAUSKAS Lietuviškų studijų savaitėje Dainavoje rugpjūčio 26 d., penktadienį, savo paskaitoje pažvelgs į Lietuvos žmonių sovietiniais laikais patirtus pergyvenimus po išvežimų ir politinių represijų.

DR. JONUI ADOMAVIČIUI, nepailestamam geradariui, už ištikimybę lietuviškai kultūrai ir gerų darbų nuolatiniam rėmėjui, JAV LB Kultūros taryba nuosirdžiai dėkoja už 1,000 dol. auką paremiant dar vieną prasmingą krikščionišką darbą.

JAV LB KULTŪROS TARYBA yra nuosirdžiai dėkinga už auką, ruošiant leidinį „Lietuvių židinių pėdsakai Amerikoje“. 50 dol. auką JAV LB Kultūros taryba, Janina Udriai, Farmington Hills, MI. Auką prašome siųsti Lithuanian American Community, Inc. 2841 Denton Ct., Westchester, IL 60154. Aukos nurašomos nuo fed. mokesčių.

SKELBIMAS

•PIGIAUSIA — NE PATIKIMAUSIA! Kortelės dažnai nesuvenčia. Paskutinės minutės nutrupa. O kaip su bendrovėmis, kurių centrinės net ne JAV ir siūlo ypatingus įkainius? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne telefoninis ryšys. Protėngas vartotojas renkasi amerikiečių firmą (įst. 1993 m.) LITCOM. I Lietuvą iš namų ar mobilaus telefono TIK 11,9 ct., o JAV — 4,9 ct. Jokių mėnesinių mokesčių, jokių papildomų kodų. Išsklote gaunate su savo vietine sąskaita. Registruokitės lietuviškai 708-386-0556. Taurkite šiandien su LITCOM! Demesio! Įkainis galioja tik naujiems klientams!

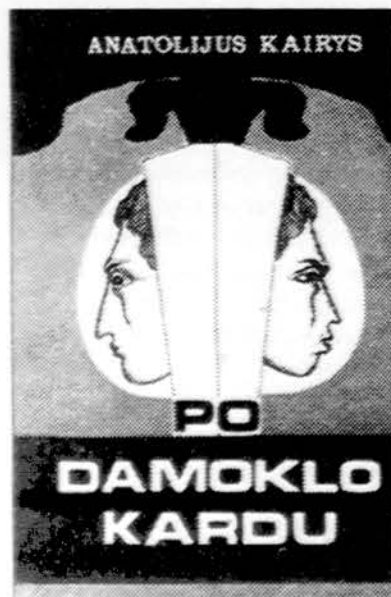
SKELBIMAS

PARDUODA

Pasaulio Lietuvių centre
Lemonte,
parduodamas 1 mieg. „condo“,
2 aukšte, į sodelio pusę.
Tel. 850-773-2848.

„Draugo“ knygynėlyje

Anatolijus Kairys „Po Damoklo kardu“

„Draugo“ dienraščio dvidešimt septintojo romano vertinimo komisija, pirmininkaujama Povilo Gaučio, posėdžiavo 1978 m. sausio 7 d. ir iš konkursui atsiųstų rankraščių balsų dauguma geriausiu pripažino „Pelėdos“ slapyvardžiu pasirašytą romaną. Atidarius voką paaiškėjo, kad romano autorius yra Anatolijus Kairys.

„Po Damoklo kardu“ - Anatolijaus Kairio parašytas romanas išsiskiria stilingumu, ryškiais vaizdais, charakterių kietumu ir pastovumu. Knygos kaina 3 dol., pridant 9 proc. užsisakantiems Illinois valstijoje.

Roland H. Bainton Martyno Liuterio gyvenimas „Čia aš stoviu“

Roland H. Bainton Jeil (JAV) universiteto bažnytinės istorijos profesorius. Gimė 1894 m. Anglijoje. Aštuonerių metų su tėvais atvyko į JAV. Studijavo teologiją Jeil universitete. Čia įgijo filosofijos ir teologijos daktaro laipsnius.

Roland H. Bainton šioje knygoje supažindina skaitytojus su dr. Martinu Luther asmenybe, su jo įdomiu, permainingu ir prasmingu - kovotojo už tyrą krikščionių tikėjimą - gyvenimu.

Knygos kaina 15 dol., pridant 9 proc. užsisakantiems Illinois valstijoje.

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629. Telefonas pasiteiravimui 773-585-9500.

Parengia V.S.

PAL. JURGIO MATULAIČIO MINĖJIMAS

Nekaltai Pradėtosios Marijos (Putnamo) vienuolyno rėmėjos ir rėmėjai kasmet suruošia pal. arkivyskupo Jurgio Matulaičio paskelbimo palaiminimo šventę. Kaip ir ankščiau, šiemet rėmėjos minėjimą pradėjo sekmadienį, liepos 17 d. šv. Mišiomis šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, kurias aukojo kun. dr. Kęstutis Trimakas.

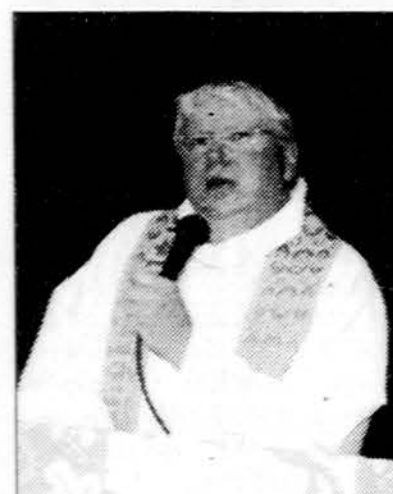
Po Mišių, parapijos saleje įvyko minėjimas. Mateme pal. Jurgio Matulaičio portretą papuoštą rožių puokšte ir uždegtomis žvakėmis. Klebonas kun. Anthony Markus pasveikino susirinkusius, padėkojo už dalyvavimą Mišiose ir palinkėjo sėkmės.

Rėmėjų pirmininkė Kazimiera Požarniukienė pasveikino susirinkusius ir pakvietė kun. dr. Kęstutį Trimaką tarti žodį. „Sveikinu Palaiminto Jurgio Matulaičio gerbėjus, seselių kongregacijos įkūrėjus. Jo palaima yra ant mūsų, atėjusių Jį prisiminti“ — šiais žodžiais pradėjo savo kalbą kun. Trimakas. Jis sakė, kad įdomiau yra kalbėti apie pal. Matulaitį palyginimais. Šalia Matulaičio portreto kunigas pastatė popiežiaus Jono Pauliaus II paveikslą, kuriame pavaizduotas jis, kalbantis su vaiku. Šis popiežius turėjo ypatingą akis, į berniuką žvelgiantis

Kazimiera Požarniukienė.

kaip tikras tėvas. Žmogus atsispindi veidrodyje, vandenyje ir kitų žmonių akyse. Nors abu buvo našlačiai, bet juodu skyrėsi savo asmenybėmis.

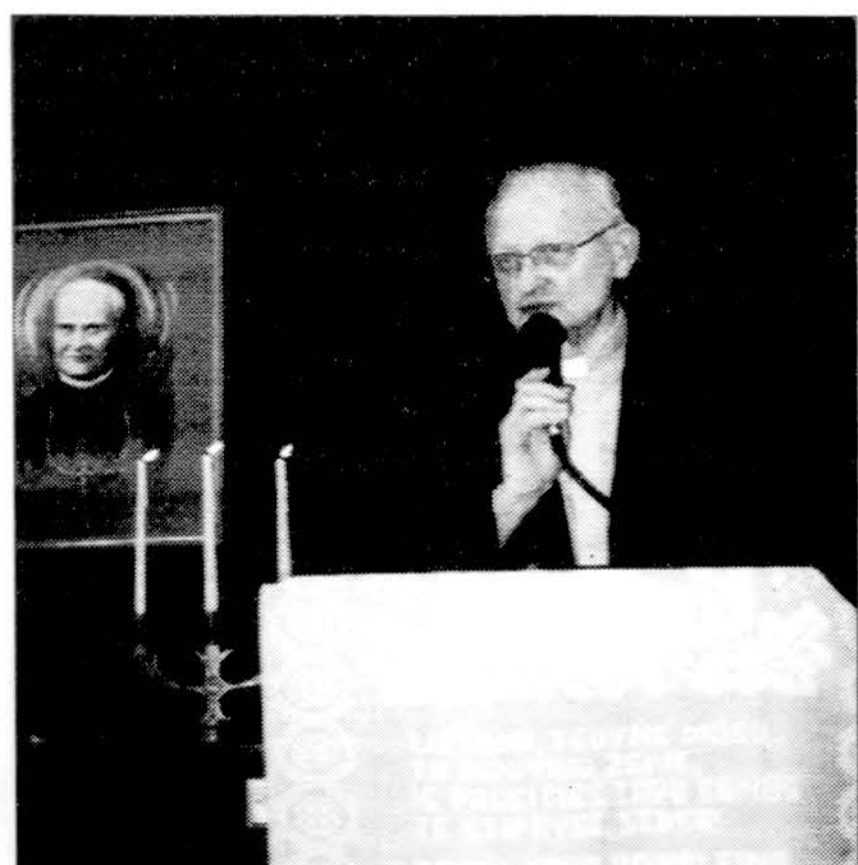
Klebonas kun. Anthony Markus.

Palaimintasis atrodė autoritetingai, bet kartu buvo ir švelnus.

Pal. J. Matulaitis gimė 1871 m., Karol Wojtyła 1920 m., kai 49 metų vyskupas Matulaitis buvo Vilniaus vyskupu, kur gyveno lenkai, gūdai ir lietuviai. Jo dienos artėjo ir pabaiga, jis turėjo atsistatydinti ir išvykti į Romą. Arkivyskupo Matulaičio dėka buvo sudarytas Konkordatas su Vatikanu, kai tuo laiku buvo sunku nustatyti kur yra Vilniaus vyskupijos sienos.

Kai 1928 m. Adelė Dirsytė gavo mokytojos diplomą, Karol Wojtyła buvo 7 m., o arkivyskupas Matulaitis jau buvo miręs. Prancūzų filosofas Friedrich Nietzsche sakė, kad tik virš žmogiai yra viskas, o kiti yra niekas. Naciai pritarė šio filosofo nuomonei, kuriai priešinosi busimasis popiežius Karol Wojtyła. Prieš jį buvo surengtas pasikėsinimas nužudyti, bet jis per spindį išliko gyvas. Anot kun. Trimako, ir šiandien vyksta didelė kova. Europa nukrikščionėjo, Amerika dar šiek tiek laikosi. Dabar labai tinka pal. Jurgio Matulaičio pasakymas: „Blogi nugalėti gerumu“. Jis savo žodį baigė maldą.

Pirmininkė Kazimiera Požarniukienė perskaitė laišką, atsiųstą seselės Bernadetos,

Kun. dr. Kęstutis Trimakas.

Šiaurės Amerikos vyresniosios. Jame ji dėkoja visiems už pal. Matulaičio paminėjimą. Dėkojo už nepailstamą labdarą, kuri dabar ypač reikalinga Lietuvai. Seselės visus geradarius nuolat prisimena šv. Mišių maldose.

Aldona Ankienė paskaitė religinio turinio eilėraštį. Rėmėjų sekretorė Valerija Čepai-

tiene prisiminė mirusią seselę Antaniną Ritą Trimakienę ir kitus mirusius narius: Sabina Henson, Kazimierą Skaisgirį ir Pranutę Masilionienę. Nors buvo labai karšta diena, bet susirinkusieji dar pabendravo prie vaišių stalo.

Saulė Jautokaite

JAV Lietuvių Bendruomenės KULTŪROS TARYBA
Lithuanian - American Community Cultural Council

Marija Remienė, pirmininkė
mremiene@aol.com
2841 Denton Ct., Westchester, IL 60154
TEL./FAXAS: 708-562-1448

JAV LB Kultūros tarybos rudens darbai

Vasara, bet LB Kultūros taryba jau ruošiasi rudens darbams. LB Kultūros taryba 23-čią kartą pagerbs pasizymėjusius kultūrininkus, menininkus, muzikus, kurie aukoja savo jėgas kūrybai. Pagal priimtas gaires bus skiriamos šešios premijos: dailininko, muziko, žurnalisto, teatro, radijo valandėlei ir tautinių šokių mokytojos. Yra sudaryta komisija laureatams atrinkti: žurnalisto — Danutė Bindokienė, dailės — Dalia Šlenienė, muzikos — Faustas Strolia, radijo — Algis Zaprackas, teatro — Vitalija Sireikis ir tautinių šokių mokytojos — Rasa Poskočimienė. Premijoms kandidatus

iš JAV gyvenančių tarpo siūlo lietuvių visuomenė. Yra gauta keletas kandidatų vardų, bet laukiamą jų daugiau iki rugsėjo 1 dienos. Atrodo, kad mūsųose yra skiriama daugiau dėmesio politikai, o ne kultūros darbuotojams. Pasiūlymus siųsti LB Kultūros tarybai 2841 Denton Ct., Westchester, IL 60154.

Premijų šventė įvyks lapkričio 13 d. Jaunimo centre Čikagoje. Premijų laureatus pagerbs Lietuvos Respublikos Kultūros ministras Vladimiras Prudnikovas, kuris su dukra soliste Ieva atliks šventės programos meninę dalį. Kiekviena šokių mokytoja — tai istorija, susidedanti iš tradicijų tęstinu-

mo, žmonių kūrybinių galių ugdymo krašte, kuriame gyvename, dirbame, augame ir gyvuojame. Lietuvių fondas premijoms paskyrė 6,000 dolerių.

Mūsųose teatras yra retas svetis. LB Kultūros taryba atkreipė dėmesį į šios srities meną. Lapkričio 20 d. Čikagą atvyks „Sodauto“ teatro grupė iš Bostono, kuri gyvuoja 30 metų. „Sodauto“ rodyt istorinę lietuvių išeivių praeitį — Pennsylvanijos lietuvių gyvenimą. Spektaklyje jie gilina sielą pirmyčių lietuvių emigrantų sunkų gyvenimą anglių kasyklose, tolimą ir seniausią lietuvių išeivio

VILNOJOS AKMENS SKULPTŪRŲ PARKAS

Akmenų skulptūra „Ežero pasveikinimas“. Autorius Žilgas Jurkūnas, Lietuva.

Akmenų skulptūra. „Autorius Ingemar Andersson, Švedija“.

Marijos Remienės nuotr.

Šv. Kryžiaus bažnyčioje - Marija ir Šiluvos Marija. Bus knygoje „Lietuvių židinių pėdsakai Amerikoje“.

G. Indreikos nuotr.

praeitį. Sunkiose gyvenimo sąlygose lietuvis nepasidavė ir bandė palaikyti lietuvišką dvasią ir tautinį orumą. Prieš keletą metų „Sodauto“ lankėsi Lietuvoje, kur susilaukė didelio dėmesio. Tikime, kad čia patalpa parodys susidomėjimą gausiu atsilankymu. Bandykime širdimi prisiliesti prie lietuvių išeivių likimo dramos, prie jų paliktų pėdsakų.

Mūsų išeivijos kultūra nebus visavertė, jei jos nuolatos nepraturtinsime naujais impulsais. LB Kultūros taryba stengiasi kuo plačiau atverti duris į įvairias sritis. Ankstyvą pavasarį buvo paskelbtas jaunųjų dailininkų konkursas. Į šį jaunųjų dailininkų konkursą yra kviečiami ne tik išeivijos, bet ir Lietuvos jaunieji dailininkai. Kultūrinis bendradarbiavimas tarp išeivijos ir Lietuvos tampa svarbiu veiksniu, pristatant ir supažindinant mūsų jaunimą su mus supančiomis vertybėmis. Lietuvos Švietimo ir Mokslo ministerijoje dr. Dalia Siauulytė sutiko paskelbti apie dailės konkursą, surinkti darbus ir 50 atrinktų darbų atsiųsti į Čikagos Čiurlionio galeriją. Dailės konkurso tema — „Atgimusi Lietuva“. Konkurso dalyviai: išeivijos ir Lietuvos jaunimas nuo 12 m. iki 18 m. ir nuo 18 m. iki 25 m. Konkurso darbų atsiuntimo terminas lapkričio 1 d. Darbai bus premijuojami. Lietuvių fondas paskyrė šiam konkursui 1,500 dol. Konkursui darbus siųsti

Čiurlionio galerijos adresu: 5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636. Konkurso organizatoriai: JAV LB Kultūros taryba ir Čiurlionio galerija Čikagoje. Laikas bėga. Laukiame mūsų išeivijos jaunųjų dailininkų darbų. Parodos atidarymas ir premijų įteikimas bus lapkričio 25 d., penktadienį, Jaunimo centre.

Prieš trejus metus LB Kultūros tarybos užsimeistas projektas „Lietuviškų židinių pėdsakai Amerikoje“ knygos paruošimas eina prie pabaigos. JAV krašto lietuvių istorija yra graži ir turtinga. Visų laikų ir visų kartų lietuvių emigrantai savo darbštumu ir dosnumu pastatė didingų bažnyčių, mokyklų, klubų. Daug jų jau uždaryta, kiti nugriauti, o išlikę pastatai palininkai. Kultūrinis bendradarbiavimas tarp išeivijos ir Lietuvos tampa svarbiu veiksniu, pristatant ir supažindinant mūsų jaunimą su mus supančiomis vertybėmis. Lietuvos Švietimo ir Mokslo ministerijoje dr. Dalia Siauulytė sutiko paskelbti apie dailės konkursą, surinkti darbus ir 50 atrinktų darbų atsiųsti į Čikagos Čiurlionio galeriją. Dailės konkurso tema — „Atgimusi Lietuva“. Konkurso dalyviai: išeivijos ir Lietuvos jaunimas nuo 12 m. iki 18 m. ir nuo 18 m. iki 25 m. Konkurso darbų atsiuntimo terminas lapkričio 1 d. Darbai bus premijuojami. Lietuvių fondas paskyrė šiam konkursui 1,500 dol. Konkursui darbus siųsti

LB Kultūros tarybos info.